

24 Duyên Hệ (1)

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[19/04/2026 - 02:34 - anhlibrary]

Hôm qua chúng ta buổi chiều mấy phút cuối cùng chúng ta có học sơ về cái giáo lý Duyên Hệ. Giáo lý Duyên Hệ đó là nó gồm những cái điều kiện mà nó hỗ trợ chung cho mọi sự hiện hữu của chúng ta. Đúng hôm qua có học cái đó không ta? Tức là tất cả mọi hiện hữu ở đời nó đều có Duyên hết.

Nhưng mà khi nào mà các Duyên mà nói xoáy sâu vào cái vụ mà sanh tử luân hồi thì nó gọi là Duyên Khởi, Duyên Khởi hoặc Duyên Sinh. Còn riêng trường hợp như Duyên Hệ là nói chung mọi hiện hữu nó đều là Duyên hết. Nhớ cái đó, còn cái kia là cái chuyện chỉ nói riêng cái dòng sanh tử, mô tả cái dòng sanh tử. Còn cái này là nói chung mọi hiện hữu, nói chung, trong đó có bao trùm luôn cả cái Duyên Khởi. Thì mọi hiện hữu ở đời nó đều xuất hiện và nó tồn tại bằng vào hai thứ điều kiện đó là Trợ Sinh và Trợ Lực đúng không? Nhớ cái đó không?

- Trợ sinh có nghĩa là những điều kiện nó giúp cho cái gì đó xuất hiện.

- Còn Trợ lực là cái điều kiện nó giúp cho cái gì đó đã xuất hiện được lớn mạnh, quá rõ ràng phải không ta?

Thí dụ như cái hình hài của mình có phải do hai điều kiện nó tạo nên không? Trợ sinh và trợ lực.

Mình giả định mẹ mình là trợ sinh mà bố mình là trợ lực, xong chưa? Rồi gia đình mình là trợ sinh mà xã hội là trợ lực, hiểu hả? Rồi bây giờ cái cây cối trong chậu cũng vậy, cái hạt giống hoặc là cái cây giống đó là chính là trợ sinh nhưng mà những cái điều kiện mà nắng gió, mưa sương nó là trợ lực, đó, vậy đó, hiểu.

Bây giờ sáng nay học cái này, một là rất dễ hiểu, còn hai là nó rất là khó hiểu, hên xui, tôi có ai bên...tôi nghĩ bên Phước Sơn, tôi nói đây mà có người bên Phước Sơn họ biết tôi bỏ lớp bên, viết email, họ viết tin nhắn, thì tôi nói cái đó là do đồng hương của quý vị thúc đẩy, chứ tôi không có lỗi làm gì. Học ngu quá. Tôi hỏi quý vị nè. Cái lớp này là 100 người, giả định là 100 người. Tôi chia cái lớp này thành hai nhóm được không? Là ai với ai? Hả? Tăng ni, rồi tôi chia thành ba được không? 4, 5, hiểu tôi nói gì không? Có nghĩa là do mình nhắm tới khía cạnh nào thì mình mới chia nó ra chừng đó, chừng đó nhóm. Hiểu hả? Sáng nay nó uống lộn thuốc sao nó khôn dữ thần? Rồi, tức là cũng chừng đó người mà tùy mình dựa vào những cái điều kiện, những khía cạnh, những chi tiết nào đó cái mình bèn phân nhóm ra đúng chưa? Rồi ráng nghe nè chứ còn hên xui. Có lúc Đức Phật Ngài dạy rằng là thế giới này chỉ có một thôi, đó là hữu vi. Có lúc thế giới này Ngài chỉ nói có một, đó là hữu vi là tất cả hữu vi đều vô thường. Ngài không có hề chia Danh, chia Sắc gì hết. Ngài nói hữu vi thôi. Hữu vi là vô thường. Mà hữu vi là cái gì ta? Những gì mà nó được tạo ra bởi các điều kiện, những gì được tạo ra bởi các cái điều kiện. Điều kiện đó là cái hôm qua mình học mấy điều kiện? Hôm qua mình học mấy điều kiện? Hôm qua, trước hết là mấy điều kiện? là hai là trợ sinh, trợ lực, rồi mỗi cái nó gồm có bốn, mới học ngày hôm qua nè.

Rồi thôi đi, coi nghỉ luôn. Mới học ngày hôm qua hồi nãy mới vừa nói xong, tức là thế giới này là nó do các Duyên nói ào ào, tưởng hồi tôi nó uống lộn thuốc, nó vừa nói xong quên mất tiêu.

1/ Trước hết là thế giới này được chia thành...chỉ kể có một là hữu vi, mà hữu vi là gì? Hữu vi là cái được tạo ra bởi các điều kiện phải không ta? Thì điều kiện nó gồm có hai đó là Trợ sinh và Trợ lực, rồi mỗi cái là gồm có 4, đúng chưa? Thì như vậy được gọi là hữu vi.

2/ Rồi thế giới được kể có hai là gì ta? Danh, sắc.

3/ Thế giới được kể có ba. Có ba là gì ta? Là nhiều à? ba nhiều, phải chịu khó ghi nha. Hồi nãy tôi nói sáng nay bài rất dễ mà cũng là rất khó. Thế giới kể có ba là:

- Dục, Sắc, Vô sắc.

- Rồi Thiện, Ác, Vô ký. Thì chỉ còn có thiện, ác, vô ký thôi. Thiện là lành, ác là xấu, còn vô ký là cái không thiện không ác. Giờ tôi hỏi các vị nè. Như tôi nè, cái thân xác của tôi là thiện hay ác.

Thấy chưa? Nó là quả của thiện ác quá khứ cho nên nó không thiện ác. Xong chưa? Nhưng mà cái Tâm của tôi đó là thiện ác cả hai, phải không ta? Vậy chỉ riêng cái cục này không thì hiện giờ nó có cả ba phải không ta? Hiểu hả? Đó, giờ ráng hiểu từ từ vậy đó.

Rồi kể có ba là kể cách khác đó là Dục, Sắc và Vô sắc tức là niềm đam mê trong cõi Dục, đam mê trong 5 Trần, đam mê trong Thiên Sắc và đam mê trong Thiên Vô Sắc, mà có biết ba cái đó chưa ta? đam mê trong Dục có nghĩa là đam mê trong vật chất, còn đam mê...rồi cái Sắc là gì? đam mê trong Sắc giới là có những người họ chán Dục cái họ mới lấy vật chất làm đề mục tu thiền thôi, họ niệm đất, đất, đất, nước, nước, nước, lửa, lửa, lửa, gió, gió, gió vậy đó. Họ không có đam mê vật chất nhưng họ lấy vật chất làm đề mục để tu thiền thì cái hạng này được gọi là Sắc Giới.

Còn Vô Sắc là gì? Vô sắc là những cái anh mà anh đắc Thiên Sắc rồi mà anh thấy nó còn thấp, ảnh chán nó mà đắc Thiên Vô Sắc nói cho dễ hiểu vậy đó.

Chứ đừng có nghe như vậy rồi tưởng mình bữa nào mình chán cái vật chất cái mình tưởng...bữa nào thấy mệt không muốn quét nhà cái mình tưởng bữa đó mình đắc Thiên Vô Sắc là không có đúng nha.

4/ Rồi như vậy thế giới kể có một, có hai, có ba, có bốn, bốn là gì ta? tức là kể bốn đó là kể Tứ Thực. Rồi Tứ Thực là gì? Tứ thực là:

- Xúc thực.

- Đoàn thực.

- Tư niệm thực.

- Và thức thực, để một lát tôi giảng cái đó.

5/ Rồi kể có 5 là 5 Uẩn.

6/ Kể có 6 là 6 Căn, 6 Trần.

7/ Rồi kể có 7 là 7 thức trú.

9/ 9 là 9 Hữu tình cư.

Nhưng mà thôi, kể hồi quý vị khùng, cho nên chỉ kể...rồi nghe nè cái quan trọng là đã qua rồi.

Như vậy thì thế giới này Ngài có nhiều cách kể phải không? nhưng mà trong đó nó có một cái là cái gì? Là Danh Sắc, là Ngũ Uẩn đúng không? Rồi phải nhớ cái đó nha, phải nhớ cái này rất là quan trọng, mà để ý khi tôi giảng, tôi dạy học là một, tôi thuyết pháp tôi hay nói là cái này quan trọng nha, quan trọng nha cái nó đơ ra, tại vì tôi biết sớm muộn gì một lát tôi cũng quay lại cái đó, mà họ không hiểu cái đó. Bữa nay tôi nói hết cho bà con nghe, có một vài người phụ nữ họ xấu như quỷ vậy đó, mà họ nghèo như ăn mày vậy đó. Mà tôi mê họ đấm đui các vị biết không? Là bởi vì họ là cái người rất là tri kỷ. Nam thì có, tôi không có nói, tôi đang nói nữ, nam có cũng vài người mà nữ. Vì sao? Họ rất là hiểu ý mình. Thế mình đang giảng mình nó cái này chú ý nha, là nó tìm đủ cách nó note lại cái đó. Note tức là nó ghi lại cái đó.

Cho nên khi mà tôi quay nó lại tôi hỏi hồi này nói cái gì là cái nguyên đấm nguyên lớp học nó đơ nhưng mà cái mình người đó biết thôi, mà đi dạy đạo, đi hoàng pháp là mình cần mấy người đó lắm, rất là cần. Mà mình lỗ tai, lỗ tai trâu hay sao? cứ nói cái này quan trọng nha, cái nó đơ liền, mà không phải đi học mà nó đi nó làm cái gì đó, sao này tôi mới biết, những lớp học thế này toàn là nữ đi kiếm nam, nam đi kiếm nữ không, chứ không có học hành gì hết, mà cái lớp này thấy xấu nhiều quá, nên không ai kiếm ai đâu cho nên học tập trung.

Có lúc thế giới này Đức Phật Ngài dạy rằng thế giới này chỉ xây dựng trên cảm giác thôi, đó là Thọ, toàn bộ vũ trụ nó chỉ nằm trong một chữ cảm giác thôi. Đúng hay sai? Một đứa bé từ trong bụng mẹ đi ra đó, nó bắt đầu biết khóc và biết cười. Nó khóc khi nào? khi nó bị khó chịu và nó cười khi nó dễ chịu. Xong chưa? Rồi từ từ khi nó lớn lên toàn bộ buồn vui của nó, cái chuyện mà nó lấy vợ, lấy chồng, gầy dựng sự nghiệp, mua nhà, mua đất rồi nó ra nó tranh cử tổng thống, thủ tướng rồi cái chuyện mà nó cầm quân nó đi đánh chỗ này, chỗ kia hoặc là nó chinh phục hết thị trường này qua thị trường khác, hoặc là nó đi làm rẫy, làm ruộng, nó đi săn bắn, câu cá, nó vô chùa, vô miếu, tất cả mấy cái hoạt động đó đều là giải quyết vấn đề cảm giác đúng không? không hiểu.

Có nghĩa là tất cả là cảm giác. Tôi thấy cái cô áo tím đó là ngày nào cũng xách xe đi vòng vòng đi coi nhà đất có phải là để giải quyết cảm giác không? Đó cảm giác có nghĩa là có đi mua nhà đất, có ham giàu mà. Rồi một bà bán vé số, bà bán vé số, một người ăn mày, một ông sư ôm bát đi ăn xin thì tất cả đều là để giải quyết vấn đề cảm giác. Cảm giác ông đi xin để làm gì ta? Nè cảm giác đói. Ông đi xin để ông tìm cảm giác no đúng không? Rồi khi uống thuốc tìm cảm giác? Cảm giác khỏe. Tại sao không ngồi ngoài nắng mà lại ngồi trong mát? Có phải tìm cảm giác không? Rồi ngồi yên sướng quá tại sao móc cái quạt ra quạt quạt chi, phải là đi tìm cảm giác đúng không? như vậy thì thế

giới này có lúc Ngài nói rằng nguyên cái thế giới này nó được xây dựng trên cảm giác, có lúc Ngài nói thế giới này nó chỉ nằm trên cái cảm xúc thôi đúng không?

Cảm xúc là gì? Không, là nằm trên sự tiếp xúc chứ, tiếp xúc, một cái cảm giác, cái tiếp xúc từ sáng tới chiều mình... cái đời sống mình từ sáng chiều chỉ là tiếp xúc thôi, mắt nó đi tìm cái để nó nhìn, lỗ tai để nó tìm cái nó nghe, lỗ mũi nó tìm cái để nó ngửi, hiện giờ các vị nói với tôi các vị đang ngồi học nhưng mà hiện giờ lỗ mũi các vị có đang sẵn sàng để nghe mùi này, mùi kia không? đến đây học hay là đến đây nghe mùi, nhưng mà hiện giờ nó có đang sẵn sàng không? Thấy chưa? Thấy chưa? Rồi bây giờ các vị nói là tới đây nghe Sư giảng, nhưng mà ngoài cái nghe tôi giảng, có âm thanh khác các vị có sẵn sàng nghe không? Vậy tới làm gì? Nhưng mà hiểu không ta? Có nghĩa là đời sống của mình nó chỉ là cảm giác, rồi cái gì nữa? Tiếp xúc, rồi đời sống mình chỉ là 6 Tướng. Tướng là gì? Bữa hôm nói rồi, Tướng là gì ta? tất cả những gì kiến thức, hồi ức, kinh nghiệm, hình dung, liên tưởng đều là Tướng xong chưa? thì như vậy, các vị có đồng ý với tôi là cuộc đời của các vị xây dựng.. nếu mà nói là chỉ dựa trên một chữ Tướng đúng không? nhất, không dám trả lời.

Toàn bộ đời sống mình nếu mà cần, mình nói nó nằm trên 6 Tướng thôi. Khi quý vị uống nước tại sao quý vị không uống bằng đĩa mà quý vị lại lấy cái ly uống. Tại sao kỳ vậy? Tại sao không lấy cái đĩa múc nước mà tại sao lấy cái ly? Tại sao? Rồi khi mình làm bếp tại sao có những cái món mà mình lấy đĩa mà mình không lấy tô? Ai, ai kêu mình làm cái đó vậy? kiến thức, kinh nghiệm, hồi ức, nó dạy, mình nấu canh xong, mình lấy cái đĩa mình đựng hay mình lấy cái tô? giờ thấy chưa? hiểu hả? đó chuyện nhỏ xiu, hoặc là mình vô mình đi toilet, khi mình đi xong cái động tác nào đầu tiên mình biết không, mình có thay đổi trật tự của các động tác không? có cần tôi hướng dẫn từng thứ không? bây giờ hiểu không ta? cái đó phải Tướng không? nấu ăn nè, toilet nè, tắm rửa nè, súc miệng nè, rửa mặt nè, rồi quét nhà nè, tất tần tật từ trong nhà ra ngoài sân, mọi sinh hoạt mình đều là dựa trên hồi ức, kiến thức và kinh nghiệm thì cái đó là Tướng.

Rồi qua giờ qua tới Tư. Tư là chủ ý. Mình làm cái gì cũng nhắm tới mục đích phải không ta? Bây giờ mình đưa tay mình vén tóc cái đó có mục đích không? Một là gì ta? Nó đang lòa xòa, hai là nó ngứa, ba là ngứa. Một là ngứa, hai là ngứa. Ngứa là gì ta? Làm dáng. Làm dáng. Cho nên một ngứa hai ngứa khó mà... Tại sao mà người ta vừa dạy người ta vừa nói nặng mình như vậy? Tại người ta coi thường mình quá, chứ nếu mà người ta coi trọng người ta đâu có xài cái chữ mà nó nặng nề như vậy. Những người không có tóc thì ít ra cũng gọi là còn ngứa, chứ còn thứ mà còn tóc là nó thêm cái chữ kia. Cho nên đời sống mình một chữ cũng được, đó là chữ Xúc, Thọ, Tướng, Tư được hết phải không ta, hiểu?

Rồi bây giờ sáng nay mình học nè. Thế giới có lúc được Đức Phật kể qua 3 Thiện, 3 Ác cái này tôi giảng thôi chứ tôi không có đọc, đọc tôi ngán lắm rồi.

Có lúc Ngài dạy thế giới này nó chỉ được xây dựng trên 3 Thiện, 3 Ác tức là Tham, Sân, Si và Vô tham, Vô sân, Vô si đúng không? cái gì đã làm nên địa ngục? Tham, Sân, Si. Cái gì đã làm nên các cõi Dục Thiên và Phạm Thiên? Vô tham, Vô sân, Vô si. Cái gì đã làm nên cõi người, 6 thứ luôn, tại sao 6? Bởi vì người thì có sướng, có khổ, có thiện, có ác phải không ta? người có đủ hết. Thì cái người nào mang thân người mà ác nhiều thì coi như là người, mà coi như là xác người mà hồn đọa. Hiểu không? Là vậy đó. Hồn bướm xác sâu, hồn sâu xác bướm. Hiểu không ta? Biết cái chữ hồn. Hồn là cái tâm ý. Bướm đây là thiện mà sâu là ác thì mình hiểu hồn sâu xác bướm là vậy đó. Thì cái gì nó làm nên thiên đường, địa ngục, cái gì làm nên nước mắt và nụ cười, cái gì làm nên là bông hoa và gai góc thì chỉ gói gọn là có 6 thứ là 3 thiện và 3 ác. Xong chưa?

Trường hợp nào mà có sự can thiệp của thiện của ác thì trường hợp đó được gọi là nhân duyên.

Hiểu không? Nhớ cái này. Như vậy lớp học này có được tác động bởi nhân duyên không? Rồi .

Toàn bộ thế giới này, có thể chỉ nằm gọn trong một chữ Cảnh, tại sao cái cô đó, cô không đi ăn mà cô lại uống cà phê? Tại sao vậy? Bởi vì cái tô cháo đối với cô nó không phải là cái cảnh thích hợp bằng cái ly cà phê phải không ta? Tại sao con Lan, con Cúc, con Hương, con Đào, con Yến mình không lấy, mà lấy ngay cái con Hoa, con Chanh. Tại sao vậy? Cảnh, cảnh, tôi đang nói nghiêm túc, tức là toàn bộ thế giới này nó chỉ nằm trong một chữ Cảnh thôi, phải không? Tức là tùy thuộc vào ảnh hưởng tới cái gì? thì cái đó gọi là Cảnh phải không? Thì chính cái cảnh đó nó đã làm trên cuộc đời của anh đúng hay sai? Nhớ cái bà Tuyết Hương ngày hôm qua không? Chỉ một mình bà làm tan

nát hai cuộc đời, có đúng không ta? tan nát cuộc đời, cảnh hết, như tình cờ ta nghe cái cuộc chửi lộn giữa hai chị em bạn gái, tao nói mày không biết là bao nhiêu lần, mày nói xấu tao thì được, nhưng đừng nói tao xấu, quý vị hiểu không? hiểu không vì bà rất là mê đẹp, bà mới đi bên Hàn Quốc với Thái Lan bà sửa về mà, tao nói mày bao nhiêu lần rồi là mày nói xấu tao bao nhiêu cũng được, nhưng không được nói tao xấu, cũng là cảnh phải không ta? nói xấu bà sao không được? Nhưng mà nói bà xấu là không được. Phụ nữ họ rất là kỵ những thứ là nói họ mập, nói họ già, nói họ xấu. Đùng nói ba cái đó, chửi cha họ vẫn cười. Đa phần là như vậy. Đa phần là vậy. Có hai cách nói:

Một, con nhỏ đó thấy ghét nhưng mà nó đẹp. Và cái câu thứ hai, con nhỏ đó nó đẹp nhưng mà nó thấy ghét. Cái câu nói nào dễ làm cho người ta giận? lúc nào mình cũng nhìn nhận là nhỏ đó có đẹp, có đẹp mà có thấy ghét đúng không? Nhưng mà tùy cách kể của mình mà cái cảnh trong đầu của đứa đó có khác không? Con nhỏ đó nó đẹp nhưng thấy ghét. Rồi câu thứ hai, con nhỏ nó thấy ghét nhưng mà nó đẹp. Cái nào nó nghe dễ bức mình hơn? Sai bét, tùy đứa, đang giảng về cảnh, mệt quá. Cái đứa nào nó nặng về nhan sắc thì nó thích cái câu mà con nhỏ nó thấy ghét nhưng nó đẹp, phải chưa? Còn cái đứa nào nó nặng về tinh thần thì nó thích cái câu kia. Con nhỏ đó nó đẹp nhưng mà nó thấy ghét, hiểu không ta? thí dụ như vậy, thì tùy vào cái mình nặng về cái gì.

Tao đã nói mày bao nhiêu lần, mày nói xấu tao được nhưng không được nói tao xấu. Hiểu không? quan trọng là chỗ đó, cảnh, đời nó chỉ là cảnh thôi, rất là sâu. Mà không học đạo thì mình coi thường, mấy cái này mình nghe nó cho vui bỏ qua, nhưng mà NO. Tại sao cái trí tuệ của chúng sanh nó khác nhau? Là bởi vì có những người là họ coi nặng cái gì? Cái cảnh trong đầu họ là cảnh gì hiểu không? Mình coi cái gì nặng thì cái đó mình sẽ phát triển sâu và đi sâu, đi xa và lên cao trong cái lãnh vực đó. Đó là cảnh.

Cái cảnh nó rất là quan trọng. Cảnh là cái object, cái mà mình hướng về đó. Mình hướng về cái gì nhiều, thì mình sẽ sống nhiều với cái đó. Thì trong trường hợp này được gọi là Cảnh Duyên. Xong chưa?

Rồi trường hợp tiếp theo, các vị còn nhớ bốn cái luật nhân quả không ta? Cái gì?

- Nhân tạo ra quả.
- Quả tác động Quả.
- Quả tác động Nhân.
- Nhân tác động Nhân.

Xong chưa? Như vậy thì từ xưa giờ mình cứ nghe nói là con nhỏ đó khổ là vì nó tạo nhân xấu, mà cái ông đó ông sướng là vì ông tạo nhân lành có nghe không? Đúng vậy không cái đã. Nếu mà thế giới này nó nằm gọn trong nhân quả thì Nhân rất quan trọng phải không? Nhưng mà Quả có quan trọng không?

Tùy thuộc vào cái Quả mà mình đang lãnh mà đời mình nó ra sao. Xong chưa? Và tùy thuộc vào cái Quả mà mình đang lãnh đó, mà mình ác dễ hay thiện dễ đúng không? Tôi nói cái này 1 tỷ lần rồi. Chỉ cần tài chánh có vấn đề, đẹp, khỏi tu học gì hết. Sức khỏe có vấn đề, đẹp. Gia đạo có vấn đề, đẹp. Quan hệ xã hội có vấn đề, đẹp. Công ăn việc làm ở sở, ở hãng có vấn đề, đẹp, đúng không? Mà mấy cái đó là toàn là Quả không. Tài chánh nè, sức khỏe nè, quan hệ xã hội nè. Chưa kể ngoại hình, có cái ngoại hình nữa. Ngoại hình, có cô đi xin việc mà cô vô phỏng vấn, mà cô đang đi ăn chè, ăn cháo rồi cô thấy cái công ty nó tuyển dụng nhân viên, thì cô hứng cô nhảy vô, thì gặp ngay cái thằng nhân viên tuyển dụng nó đang ngồi đó, cái hỏi cô giấy tờ tùy thân, cái cô lấy cái phone cô chụp, cái cô đưa nó, cái này được không? Cái nó thấy cái hình nó nói được rồi, thấy cái mặt là được rồi, chỉ ngoại hình thôi đó. Chỉ ngoại hình thôi.

Mà mỗi khi mình dạy học, nói chứ mình cũng mắng oan nhiều người lắm. Cái mặt nó tối thui, nó hiểu mà mặt nó tối thui cho nên mình nhìn nó mình giận, tưởng nó không hiểu. Còn cái đứa kia nó ngu như cái con chi chi nhưng mặt nó sáng, cho nên mình hỏi hiểu không, cái nó cười hiểu là mình tin nó hỏi xong hỏi không biết gì hết. Cái mặt nó ảnh hưởng tới ông thầy dạy nữa. Có, nó ngu như cái con chi chi. Nhưng mà hỏi nó, cái cách nó cười là mình không nổi mắng nó. Mà thật ra là nó ngu như cái con chi chi. Còn cái đứa nó hiểu nó hiểu hơn mình nữa, nhưng mà cái mặt nó thấy ghét quá đi. Thế là một buổi chiều...

Cho nên trong trường hợp này được gọi là Quả Duyên. Được gọi là Quả Duyên. Có nghĩa là chỉ riêng cái Quả không nó đủ để tạo nên và thay đổi cuộc đời của một con người. Cái đó gọi là Quả

Duyên, hiểu chưa ta? chỉ vì một cái Quả đó thôi đủ để tạo nên và thay đổi một đời người, thì cái đó được gọi là Quả Duyên.

Còn Nhân duyên là với cái sự can thiệp của Thiện và Ác đủ để tạo ra và thay đổi một con người, thân người, một cuộc đời, một dòng đời thì được gọi là Nhân Duyên.

Rồi chỉ vì là cái sự vật, sự việc, người, vật, sự việc nào đó, được chọn làm đối tượng để người ta hướng về là đủ để tạo ra và thay đổi một cuộc đời. Có hiểu không? Chỉ vì một người, một vật, một hoàn cảnh nào đó được chọn làm đối tượng thì đủ để thay đổi cuộc đời. Cái câu tôi nói nghe không kịp? Nguyên một đám đàn ông đang ngồi, mà mình tự nhiên mình chọn thằng Tèo. Thì cái chọn lựa này đủ để thay đổi cuộc đời của một người con gái không? Tôi nghĩ là đủ, hoặc là mình đi hái rau, có biết bao nhiêu cái hái mà mình có tất cả là 6 điểm xanh để thò tay mà trong đó mình không chọn 5 điểm kia, mà mình chọn điểm thứ sáu có thay đổi cuộc đời mình không? bởi vì đó là con rắn lục chứ phải cọng rau.

Có hiểu tôi nói gì không? Yeah. Và kinh nghiệm nhân gian họ nói rằng trời mưa thì tránh trắng mà trời nắng thì tránh đen. Tại sao vậy? Có hiểu cái đó không? Trời mưa tránh trắng trời nắng tránh đen. Tức là sau cơn mưa mình đi trên đường, mình thấy chỗ trắng trắng mình nên tránh là bởi vì đó là vũng nước. Trời mưa tránh trắng mà trời nắng tránh đen là trời nắng mình đi trên đường tối mà thấy chỗ trời đen đen, một là hố, hai là rãnh, ba là cái đống...phải không ta? Cho nên trời mưa tránh trắng, trời nắng tránh đen là như vậy. Có nghĩa là tùy vào cái chuyện mà mình nhắm tới cái gì và mình đánh giá, nhận xét nó ra sao thì chính cái chuyện mình chọn nó để rồi đánh giá, nhận xét nó, nó đã tạo ra một sự cố, sự kiện trong cuộc đời của mình. Thì trường hợp nó được gọi là Cảnh Duyên. Xong chưa?

Tôi nói không biết bao nhiêu lần mà tại sao các vị không tin. Đến đây vì tò mò không nên đến mất thời gian. Đến đây học không hiểu cũng không nên đến mất thời gian. Rất nhiều vị ở đây học không hiểu mà cái mà tôi ngán tôi về Phước Sơn là chỗ đó. Bên Phước Sơn, cái người mà thật sự có lòng học tôi nghĩ chừng 1/5, 1/8 thôi mà đa phần là vì hoàn cảnh phải có mặt ở đó. Đa phần là vì hoàn cảnh phải có mặt ở đó. Thì trong cái đám mà vì hoàn cảnh đó, mình mới lựa tiếp là 1/8 của cái vì hoàn cảnh đó thì nó còn lại có mấy móng. Mà hồi tối, quý vị biết tôi về tôi search trên internet tôi tìm mấy cái chỗ mà tôi cần đi trong thời gian còn ở Việt Nam, toàn là chỗ đẹp không. Thà nhìn cảnh đẹp còn hơn nhìn người xấu. Đó là Cảnh Duyên. Mình, tùy mình nhắm tới cái gì mà mình được an lạc hay bị đau khổ, thì tại sao tôi không nhắm tới những cái người dễ thương, cảnh dễ thương mà tôi phải đi nhắm đến cái cảnh khó thương và người khó thương tới làm cái gì? Đó là Cảnh Duyên. Rồi tiếp theo, nãy giờ mình học mấy Duyên rồi? có rất nhiều trường hợp Đức Phật Ngài dạy thế giới này nó chỉ là một mâm ăn thôi.

Các vị... khổ vậy đó. Đi học mấy chục năm mà có bao giờ nghe mấy bài kinh lạ đó không? Thế giới này chỉ là một mâm ăn thôi. Một mâm thức ăn. Tùy thuộc vào việc ta ăn cái gì mà ta sống hay ta chết, ta sướng hay ta khổ, ta buồn hay ta vui, ta thiện hay ta ác. Có tin chuyện đó không? Cái thức ăn nó quan trọng đến mức đó không? Và có thể vì thức ăn mà mình chết, vì thức ăn mình mất sạch mọi thứ có không? Các vị biết Xyanua (chất cực độc) không? Bây giờ mình bỏ nó vô thức ăn mình ăn nó xong rồi mình còn hay mất?

Bây giờ hiểu chưa? Cho nên là ta sướng, ta khổ, ta buồn, ta vui, ta sống, ta chết, thậm chí ta đẹp, ta xấu, là thức ăn nó có thể dẫn tới được. Thức ăn, thức ăn nó dẫn tới được. Thì trong trường hợp đó, thế giới này nó chỉ là một mâm ăn. Và Đức Phật Ngài dạy rất rõ, Ngài dạy rất kỹ. Ngài nói rằng cái tám thân sinh học của mình nè, tám thân vật chất của mình nè, nó sống được là nhờ các thứ thức ăn. Nhưng mà con người có hai phần, phần hồn và phần xác phải không ta? Thì cái phần xác là những thức ăn, những thực phẩm nhưng mà phần hồn nó có cần thức ăn không? bằng chứng là mỗi cái chuyện mà mình suy tư đó nó có ảnh hưởng đến chuyện buồn vui của mình không?

Tôi nghĩ là có mà tôi còn nghĩ chuyện còn ghê hơn nữa. Có nhiều khi thức ăn tinh thần nó còn lớn chuyện hơn là thức ăn vật chất nữa. Bởi vì khi mình vui, rau luộc mình có thể ăn một tuần. Hiểu không? Và vẫn sống được. Nhưng một khi mà tinh thần nó có vấn đề đó mình ăn yến, ăn sâm đó, nuốt không vô.

Các vị có biết từ bữa tôi về Dầu Giây nhìn cái lớp này tôi ăn không vô các vị có biết không? Đêm không ăn, ngày không ngủ, nó không có an lạc được. Đêm không ngủ, ngày không ăn. Các vị thấy

không? Mà trong khi đó là chỉ cần mà nó an lạc một cái, lớp dạy mà lớp nó hiểu một cái đó, dất nhau đi uống nước suối và ăn rau rừng vẫn vui. Còn bây giờ các vị biết, bây giờ ăn thịt rồng nó vui cũng không nổi. Nhìn cái bản mặt là thấy nó nản rồi, bây giờ hiểu không ta, nghe.

Như vậy thì thức ăn nó gồm có hai đó là thức ăn tinh thần và thức ăn vật chất. Thức ăn vật chất nếu mà ăn đúng làm cho mình khỏe, đẹp đúng không? Mà thức ăn tinh thần mình ăn đúng thì mình vui, mình thiện, vui mà còn thiện nữa chứ. Hoặc là nghe lại nè, thức ăn vật chất ăn đúng đẹp, khỏe, vui. Còn thức ăn tinh thần mà ăn đúng là mình được sống trong nhân lành và quả lành. Phải không? Như đang học là mình đang hưởng cùng lúc nhân lành và quả lành nè, rồi. Vậy thức ăn nó gồm có bốn, kể có hai trước rồi bốn sau. Trong đó thức ăn đầu tiên là thức ăn vật chất.

1/ Thức ăn đầu tiên là vật chất tức là Đoàn Thực. Đoàn, đoàn có nghĩa là vo tròn mà tại sao vậy? Vì thức ăn người xưa, người Ấn Độ họ ăn, họ vo tròn, họ ăn bằng tay. Cho nên từ chỗ đó nó mới ra cái chữ mà thức ăn cơm, bánh, cháo nói chung. Cơm, bánh, chè, cháo nói chung kể cả súp nước lỏng bông cũng được kể chung là đoàn.

Chứ thật ra chữ đoàn mà nghĩa đen, có nghĩa là vò viên vón cục. Nhưng mà trong thuật ngữ nhà Phật thì cái chữ [pali] có nghĩa là cái gì mà thuộc về thức ăn nuôi cái thân mạng mình kể cả là viên thuốc, kể cả là cái chai nước truyền dịch, cái chai nước biển cũng được kể là đoàn thực, có nghĩa là cái gì mà nó đi vào cái cơ thể sinh học của mình, được kể là đoàn thực, còn nhiều vị định nghĩa vui lắm, nhiều vị nói là cái gì nhai nhai mới kể là thực phẩm thì tôi không đồng ý, thuốc men cũng kể là đoàn thực, có nghĩa là cái gì mà nó đi vào trong cái da, xương, gân thịt của mình thì đều được kể là thức ăn sinh học. Hiểu không ta? Rồi không, cái này nó qua khỏi nuốt luôn. Cái gì mà nó đi vào ở trong cái cơ thể sinh học, thì tiếng Việt nghe hiểu chữ sinh học không? Cái biology body thì là tấm thân sinh học, có nghĩa là tự dưới gót lên tới đầu mình.

2/ Thứ hai là Xúc Thực. Những gì mà 6 Căn nó tiếp xúc, nó có thể làm cho mình khỏe, mình mệt, mình sướng, mình khổ được không ta? Xúc đây nghĩa là 6 Xúc. Mà có, mà đúng vậy hay là nói cho vui có không? Bây giờ tôi hỏi nè, những cái mình thấy nó phải làm cho mình...những cái mà mình thấy nó có thể làm cho mình sướng hay khổ được không?

Các vị có biết tôi kể một chuyện này, các vị thấy là có thiệt nè. Tôi, tôi sống bên ngoài quá lâu. Một trong những hình ảnh mà tôi nhìn tôi khó chịu nhất ở Việt Nam là gì? Áo quần phơi ở chung cư. Áo quần phơi chung cư thì kẹt lắm thì ngày, hai ngày không nói gì, chứ nếu bây giờ mà cho tôi sống 6 tháng, 8 tháng ở một cái nơi mà sáng mở mắt ra mà thấy nó bay phấp phới thì tôi chịu không nổi.

Chỉ riêng cái áo quần phơi chung cư là chịu không nổi. Hiểu tôi nói gì không? Rồi thứ hai là rác. Khoan kể đến cái khoản mà ngửi mùi. Khoan kể đến cái khoản mà ruồi bu, kiến đậu. Rồi khoan kể đến cái khoản mà nhìn xác động vật. Chỉ kể nhìn mà thấy cái đồng rác thôi là nó rất là...nhìn mấy cái tờ giấy, giấy mà tôi cho giấy sạch luôn. Giấy sạch xé liệm, xé liệm đó, tức là giấy sạch phải không ta? Mới liệm còn sạch vậy đó, mà nhìn bao ni lông nè, lon nè, chai nè, rồi giấy nè, cùi bắp nè mà nó liệm rải rác, rải rác vậy đó, là chịu không nổi. Chỉ riêng cái hình ảnh thôi. Còn âm thanh, chỉ cần nó hát karaoke thôi là chịu không nổi.

Mà qua nói nó, nó nói cứ kara là đời nó mới oke. Khổ vậy đó. Kêu nó không hát cái nó nói đời của ta là phải có kara ta nói oke. Rồi nhiều ông hàng xóm, ông hát quá, người ta chịu không nổi. Phải viết cái tấm bản đề hàng rào chỉ cần hát đúng tông, đúng nhịp công đức vô lượng. Trời nó hát mà tôi nói kinh hoàng luôn. Cho nên ở Việt Nam này về đây nó có những cái rất là dễ sợ trong 6 trần.

- Trần thứ nhất, xả rác và quần áo phơi thoải mái.

- Cái trần thứ hai là hát karaoke vô tội vạ, vô trách nhiệm.

- Rồi cái thứ ba là cái khoản mùi. Có hai cái đầu tiên và cái khoản mùi là thoải mái. Muốn đốt cái gì đốt, mà một những cái kinh hoàng nhất là đốt rác, đây có ai nghe mùi, chắc nghe riết nó quen thấy nó thơm. Ok. Chúng ta không cùng một chiến tuyến, tôi sợ nhất là mùi. Mùi rác trong đó có bao nilon.

- Rồi tới Vị là khỏi nói rồi. Vị là cái gì như là ăn nhầm thứ mình không muốn là quá xá khổ rồi.

- Rồi tới Xúc gồm có nóng, lạnh, ngứa ngáy, tê buốt, cắn, cộm.

- Rồi cái thứ sáu là gì ta? Là Cảnh là Pháp. Những đề tài tư duy mà làm cho mình sợ, lo, buồn, giận, tiếc nuối, ghen tuông, có phải có đủ làm cho mình khổ không?

Như vậy xin hỏi bà con những gì mà gọi là 6 Xúc đó, nó có ảnh hưởng đến...ảnh hưởng nghiêm trọng đến đời sống mình không? Có phải không? Khiếp như vậy đó.

Cho nên chuyện đầu tiên là thức ăn sinh học nó có một ảnh hưởng rất lớn, lớn trên tâm lý và sinh lý của mình. Thức ăn sinh học, thức ăn vật chất có ảnh hưởng tâm lý không? Bây giờ chỉ cần mà ăn nước cốt dừa mà để qua đêm ảnh hưởng tâm lý không? Cái bi kịch của đời người là gì? Một trong những bi kịch của đời người là gì? Là tiêu chảy. Mà bi kịch của thằng tiêu chảy là gì? Là chờ cái thằng táo bón nó đi xong. Chỉ riêng cái vụ này không là mình thấy cả một vấn đề, đấy, mà gia tài chùa mình chỉ có bốn cái cầu mà ba thằng mà thằng bón mà chờ nó thì đến cái thằng tiêu chảy là đời nó tàn.

Mà các vị có đồng ý với tôi tiêu chảy là một trong những bi kịch không? Chuyện gì mình cũng có thể gọi là tuân lệnh vua nhưng mà tiêu chảy thì vua kêu mình không có dám dừng. Có đúng không? Có hiểu tôi nói không? Chuyện gì mà nghe nói hoàng thượng là mình đều phải ngừng lại hết.

Nhưng mà đang mà xách cái quần chạy mà nói hoàng thượng thì thần xin lạy tri chứ còn cái khoản này là thần mà đứng yên là chết cả triều đình luôn. Cho nên một trong những bi kịch của đời người là tiêu chảy mà một trong những bi kịch của người tiêu chảy là chờ thằng táo bón nó đi xong.

Như vậy thì có một lúc nào đó trong thế giới này cái thực phẩm để nuôi mình nó không có gói gọn trong đồ ăn nữa mà nó là những gì mình tiếp xúc. Xong chưa? Trường hợp này được gọi là Xúc Thực.

3/ Trường hợp thứ ba là Tư Niệm Thực. Cái chủ ý của mình trong đời sống nó đủ để tạo ra và thay đổi những sự cố sự kiện trong cuộc đời mình không? Cái chủ ý, rất là quan trọng. Rất là quan trọng. Tại sao mình làm việc đó? Chính vì cái chủ ý đó mà mình mới làm việc nọ, việc kia phải không ta? Nếu mà không có chủ ý thì có lớp học này không? Dễ sợ không? Và hầu hết chúng ta ở đây nếu không có do chủ ý, hầu hết, sợ dĩ tôi nói hầu hết là bởi vì có những người, có những con người làm nên lịch sử nhưng có những con người do sợ ý sanh ra, thì trừ những trường hợp đó thôi, chứ còn đa phần là chúng ta có mặt ở đời nhờ vào sự chủ ý của ai đó phải không ta? có cần tôi nói rõ không? Một thiệt chứ. Như vậy cái hình hài của mình không phải là ra đời cho chủ yếu của ai đó. Cái bàn mà mình đang ngồi đó, cái bàn này đó là nó tự nhiên trên trời nó rớt xuống hay là có chủ ý của ai đó? rồi cái sự có mặt đó là chủ ý đúng rồi. Nhưng mà cái sự sắp đặt có là có do chủ ý không? Rồi bây giờ cái người sử dụng nó có do chủ ý không? Rồi như vậy thì các vị thấy trong cái lớp này là...phải không ta? khiếp như vậy, cái chủ ý nó quan trọng như vậy.

Cho nên cái chuyện đầu tiên, bây giờ phải quay lại từng bước nè. Thức ăn cho cái tấm thân này là quan trọng đúng không? Rồi thứ hai, những gì mà 6 Căn nó tiếp xúc có quan trọng không? Rồi cái chủ ý của mình trong hành động có quan trọng không?

4/ Và cuối cùng là Tâm đầu thai, Thức thực. Chính cái Tâm đầu thai nó mới đưa mình vào các cảnh giới, các thân phận, các chủng loại và những môi trường sống khác nhau. Có đúng vậy không?

Chính cái thứ ba nó dẫn tới cái thứ tư. Còn nhớ cái này không? Mỗi lần ta có một Tâm thiện, hay Tâm bất thiện thì ngay lúc đó lập tức ta có hai thứ quả, quả Tái sinh và quả Bình sinh phải không?

Đó nhớ cái đó. Cho nên chính cái thằng cha thứ ba đẻ ra cái thằng cha thứ tư.

Mà chính cái thằng cha thứ tư, đẻ lại ba thằng cha trước. Thực phẩm có bốn có nghĩa là xúc thực, đoàn thực, tư niệm thực và thức thực. Thì chính cái thứ ba nó đẻ ra cái thứ tư. Cái thứ ba của đời này nè nó đẻ ra cái thứ tư cho đời sau. Xong chưa? Mà chính cái thứ tư của cái đời kế tiếp nó lại là đẻ ra ba cái của đời sau đó nữa. Hiểu không ta? phải không? Cho nên luân hồi là gì? Luân hồi là thằng này nó đẻ ra thằng kia, nó đẻ vòng vòng vậy đó. Minh khổ là do Vô minh. Mà do cái vô minh đó ở đâu? Nó ra là nó do Vô minh trước đó nữa. Mà Vô minh trước đó là do cái gì tạo ra? do Vô minh trước đó nữa mà Đức Phật Ngài không có nói là con gà có trước cái trứng chi cho nó mệt, trứng trước con gà, Ngài chỉ cần nói là các con muốn có trứng thì cần có gà, muốn có gà thì cần có trứng đủ rồi phải không ta, có cần nói luôn cho biết cái nào có trước không? không có cần, bây giờ hiểu không, cho nên là cái bản thân cái thực phẩm thì nó đã là...

[tôi phải nói tôi thương Việt Nam vô cùng, càng ở càng thương, nhưng mà cũng càng lúc càng hận. Tôi về đây tôi mới biết là đồ ăn ở đây rất là độc và thuốc ở đây rất là dở, uống giống như giỡn chơi vậy đó. Chứ bên kia một phát một, là tôi đã hết ho rồi. Còn bên đây là nó uống, nó giống như giỡn

chơi vậy đó. Mà bây giờ kỳ này tôi về tôi thương Việt Nam. Tiếng Việt Nam bây giờ nó phong phú ghê lắm].

Rồi như vậy nghe nè, thế giới này nó được xây dựng trên bốn thứ thực phẩm. Một là những gì ta dọng vào mồm, tổng vô miệng hoặc là thông qua đường thuốc men được không ta?

Thứ hai là thông qua những gì 6 Căn ta thường xuyên tiếp xúc, những cái đó nó có đủ để làm nên cái cuộc đời mình hay không? Nó có đủ để làm nên nước mắt và nụ cười của mình hay không?

Rồi cái thứ ba chỉ riêng cái chữ chủ ý trong hành động, trong lời nói, trong suy nghĩ chỉ riêng một cái chủ ý thôi nó đủ để làm nên cuộc đời và con người của mình không? Sao không dám trả lời? Tại sao hồi đó không chọn ngành A mà chọn ngành B? Cái chọn ngành đó nó có đủ để thay đổi cuộc đời mình không? Đấy, thí dụ như có đứa nó học ngành dược để thành dược sĩ, có đứa thì nó học cái ngành y để thành bác sĩ. Còn đứa thì nó không có học ngành nào hết mà nó chỉ lo trang điểm, chăm sóc nhan sắc thôi. Để nó coi hai thằng, thằng Dược, thằng Y, thằng nào giàu nó đi theo.

Tương truyền có một cuộc tình đầy nước mắt như sau. Một người con gái rất đẹp, đẹp nhất làng, đẹp nhất chuông được một chục thằng, một chục thằng con trai bu quanh và tán tỉnh, đứa nào cũng muốn lấy nàng. Cuối cùng nàng nói em có một, mà các chàng là quá đông. Năm sau vào ngày này, tháng này mỗi người đem về cho em một món quà sinh nhật, món em vừa ý nhất. Thì em lấy người đó, một năm trôi trôi qua, 10 chàng trai của năm trước trở về tìm cô gái. Mỗi người đem về cho nàng một món quà. Anh nặng về công nghệ xách về máy móc, anh nặng về đồ cổ xách về cổ vật. Anh nặng về vàng bạc châu báu xách về cho nàng rất là nhiều vàng. Và cuối cùng nàng lấy ai? Nàng lấy thằng giàu nhất. Có hiểu không? Không hiểu hả? Có nghĩa là 10 thằng đi tìm đủ thứ món quà ý nghĩa, nhưng cuối cùng đối với nàng ý nghĩa không quan trọng, mà quan trọng là thằng giàu nhất.

Một chuyện khác, là một anh tỹ phú chân đất biết chân đất không? tỹ phú nhà quê, không học hành gì hết đi chăn trâu từ bé cho đến năm 30 tuổi, dùng một phát thành tỹ phú, thì phóng viên Sài Gòn, Hà Nội ào ào tới phỏng vấn ảnh, đưa chia cái mic về ảnh tua tua như lông nhím, hỏi thưa ngài, xin ngài cho biết bí quyết làm giàu. Anh nó năm nay tôi 30 tuổi làm thợ hồ mấy năm, bán vé số mấy năm, rồi lao động tự do mấy năm, rồi đi làm osin cho người ta mấy năm, khuôn vác ngoài bến bãi mấy năm, đó là những kinh nghiệm của tôi và cuối cùng tôi trúng vé số và tôi giàu. Có hiểu không? Tức là hỏi chả cái bí quyết làm giàu chả kể đủ thứ nghề, cuối cùng là chả giàu là chỉ vì chả mua vé số thôi. Đó thì có ngon bắt chước chả đi, chứ đâu phải mua mà trúng, trúng gió dễ hơn trúng số đúng không?

Như vậy thì cả bốn thứ thực phẩm, từng thứ trong đó đều là những cái thành tố, những yếu tố, những điều kiện làm nên cuộc đời của mình. Một là thức ăn. Hai là những gì mà 6 Căn thường tiếp xúc. Ba là chủ ý, mục đích của mình trong từng cái hành động, câu nói, suy nghĩ. Và cái thứ tư, chính cái Tâm đầu thai được tạo ra từ cái chủ ý đó đã làm nên cái nền tảng cuộc đời cho đời sau kiếp khác. Hiểu không? Chính do Tâm đầu thai, mà mình thành một trong bốn hạng chúng sanh phải không ta? Bốn hạng chúng sanh ngày hôm qua có nhớ không?

- Hạng một là Vô nhân. Vô nhân là cái gì ta? Là quả bất thiện. Mà Vô nhân nghĩa là không có cái trí tuệ. Mà để tránh không làm người Vô nhân thì mình phải tránh bất thiện đúng không?

- Rồi để tránh làm cái người Nhị nhân thì mình phải làm việc thiện hợp trí.

- Để tránh làm người Tam nhân thì mình phải chứng Thánh. Xong chưa ta?

- Và để tránh làm người thứ tư thì mình phải làm sao ta? Chứng La Hán. Vì La Hán mà tịch rồi thì xong, hết, đúng không ta? Rồi đại khái như vậy đó.

Thì ở đây cũng vậy đó. Cái Quả nó quan trọng lắm. Tức là tùy thuộc mình đầu thai bằng cái Tâm gì thì chính Tâm đó nó sẽ làm nên tảng cho phần lớn. Tôi nói rất là chuẩn. Có những lúc quý vị thấy tôi nhấn mạnh cái chữ khoản, có những lúc tôi nói chữ hầu hết hay là chữ phần lớn. Các vị không để ý cái đó, cứ tưởng là cái đó tôi nói cho vui, khổ vậy đó. Tại vì thời gian qua các vị nói tiếng Nga, tiếng Tàu nhiều quá phải không? Cho nên là nghe kỹ cái đó.

Ở trong kinh có chỗ Đức Phật Ngài xài chữ [pali] là tất cả, những chỗ Ngài xài chữ [pali] hoặc là [pali] có nghĩa là phần lớn, phần đông, phần nhiều, có chỗ Ngài xài chữ [pali] phải nhớ kỹ cái đó, Đức Phật Ngài xài chữ rất kỹ, rất rất kỹ, đây mình cũng vậy.

Rồi thì trong cái trường hợp nào mà có sự can thiệp của một trong bốn thứ thực phẩm này, thì trường hợp nó được gọi là Vật Thực Duyên Xong chưa? Như vậy thì sự có mặt của các bà con ở đây có do sự tác động của bốn thứ Vật thực đó không? Có không? Rồi có sự tác động của 6 Cảnh không? Cảnh ở đây tức là tùy thuộc ta chọn cái gì làm đối tượng chú ý.

Cảnh duyên là gì? Là tùy thuộc vào việc ta chọn đối tượng nào để chú ý thì chính cái đó nó có tác động đến cuộc đời mình không? Cái câu nó rất là dễ hiểu.

Tùy thuộc ta chú ý tới cái gì thì cái đó, nó có ảnh hưởng đến cuộc đời của mình. Hiểu? Tùy thuộc vào việc ta chú ý tới cái gì? thì cái đó đó, nó là cái điều kiện tác động cuộc đời của mình. Mà cái đó nó có tên gọi là Cảnh Duyên. Cái câu này nó dễ hiểu quá mà không hiểu. Tại sao không có đi qua cái chùa khác mà tại sao bữa nay quẹo vô chùa này đó phải là Cảnh Duyên không? tại sao sáng không ăn bánh canh mà lại ăn hủ tiếu? đó là Cảnh Duyên. Rồi tại sao mà ăn hủ tiếu xong rồi tại sao không có uống cà phê sữa mà lại uống cà phê đen, Cảnh Duyên hiểu hả? Rồi đi tới ngã ba tại sao không quẹo phải mà lại quẹo trái, Cảnh Duyên vì quẹo trái nó mới về Nguyên Không. Yeah. Cái chuyện chọn lựa đó cũng là cảnh phải không? Cảnh Duyên, Nhân Duyên.

Rồi bây giờ qua cái nhiều Duyên khác. Lẽ ra tôi dạy cho các vị 24 hoặc là 52 nhưng mà nhiều quá rồi cái bà con quên, học không nổi rồi mình đâm ra thành vô duyên. Trong khi mình đang học về Duyên mà mình không nên làm mất Duyên của nhau. Cho nên là tôi nghĩ đó, ít thôi. Hay là muốn học hết? cho nó hết duyên luôn. Bây giờ các vị muốn nó vô duyên hay là hết duyên? Hết duyên cái là mình nghĩ liền bây giờ là nó hết duyên.

Rồi bây giờ nghe nè. Bây giờ nè, các vị có đồng ý với tôi, dầu biết hay không, dầu biết hay không, dầu muốn hay không? Thì mỗi phút đồng hồ trôi qua, chúng ta đang kín đáo có mặt trên con đường dẫn về đâu đó trong kiếp sau. Đúng hay sai? Biết hay không và muốn hay không? Bây giờ tôi là người Đạo Hồi, tôi không có biết Phật, tôi không có biết giáo lý. Tôi là người Đạo Hồi, tôi không biết Phật pháp gì hết. Nhưng mà trong từng phút trôi qua có phải tôi đang có mặt dẫn về cái cảnh giới nào đó hay không? Các vị có tin chuyện đó không? Và nếu mà tôi là người Phật tử thì tôi cũng là đang y vậy, phải không? Rồi mà tôi không phải Phật tử, thôi giờ sửa lại tôi là một con giun, một con dế thì sao? Tôi đâu biết gì đâu? Nhưng mà nó cũng, hả? Rồi cái quan trọng là chỉ cần cái nhìn đó thôi. Tôi biết, tôi không biết, tôi muốn hay là tôi không muốn đó là chuyện của tôi, nhưng mà tôi cứ lặng lẽ có mặt trên con đường dẫn về đâu đó. Và con đường đó nó gồm có hai là Chánh đạo và Tà đạo.

Mỗi một cái suy nghĩ tâm bậy nó đi qua trong cuộc đời của tôi đó là Chánh hay Tà đạo? Mà nó là cái nào trong Tà đạo? Tà kiến, Tà Tư duy, Tà niệm, Tà định, được không ta? Đó chỉ một suy nghĩ tâm bậy nó đi qua trong lòng tôi thôi. Chỉ một suy nghĩ tâm bậy thôi là đủ rồi. Là đủ là tà đạo rồi. Hiểu hả? Mà tôi nói lần nữa, tôi không có biết Phật pháp nha. Tôi không có biết gì hết. Tôi là một con giun, tôi là một con lợn trong chuồng. Tôi không biết gì hết. Nhưng mà cứ mỗi một phút trôi qua là tôi đang có mặt trên con đường dẫn về đâu đó, phải hả? Rồi và nếu mà may mắn mà tôi có minh sư thiện hữu thì cứ mỗi một cái thiện niệm, thiện tâm đó xuất hiện là lúc đó tôi đang có mặt trên con đường chánh đạo dẫn tôi về cõi lành đúng không? Thì như vậy tất cả thiện ác nó đều là con đường dẫn tôi về đâu đó đúng không? Thì trong trường hợp đó được gọi là Đạo Duyên. Yeah. Cũng là thiện ác nhưng có lúc được kể là Nhân Duyên. Cũng là thiện ác nhưng có lúc được kể là... Đức Phật Ngài nhấn mạnh đến khía cạnh con đường thì Ngài gọi nó là Đạo Duyên.

Và khi nào Ngài nhấn mạnh khía cạnh thực phẩm thì ngài gọi nó là Vật thực duyên. Hiểu chưa? Tôi mong cái lớp này được 1/10 nó hiểu và tôi chỉ nói là nói cầu may thôi. Nếu mà các vị học xong cái lớp này nè, các vị vào nhìn cái tủ Đại Tạng các vị không có sợ nữa. Mình biết trong đó nói cái gì, hiểu không? Còn cái mà vô nhìn tủ Đại Tạng mà giống như ma mà nó gặp thầy pháp vậy đó, là nó gặp nó chỉ biết run bắn người đó, vãi ra quần là cái đó không được.

1/ Cái mà tôi muốn Phật tử đi chùa nhìn tủ Kinh không thấy sợ, một.

2/ Thứ hai, muốn tìm hiểu cái gì thì biết moi ở đâu.

3/ Thứ ba, pháp sư nào, thiền sư nào về mình cũng có thể tới mình nghe một cách thoải mái.

Còn cái mà ngán nhất là nghe không hiểu, mà cái mà ón nhất tôi mới nói cái đây mấy ngày, rước Tam Tạng về mà Tam Tạng họ không biết nói cái gì. Hiểu không? Họ đem về đây nguyên một tấn mía mà gặp toàn là thứ mà phật phệ, phều phào làm sao họ mời mía được. Hiểu không ta? biết nói

cái gì? Pháp sư Tam Tạng là toàn là đem mía về không? mía mà mía lao, biết mía lao không? Mía lao là khởi cạp luôn, khởi xước luôn. Bởi vì Phật pháp, mình phải đồng ý, Phật pháp là khi không học là loại mía cứng nhất đúng không ta? Mà mình toàn là rằng giả hoặc không rằng hoặc là nứ không thì pháp sư chịu thua. Đã vậy mà mê Tam Tạng mới ghê chứ.

[Chi về nhờ cạo gió mà mời Lý Liên Kiệt, Chân Tử Đan Võ Nghệ Cao Cường, cõ Ngô Kính vậy đó để về nhờ cạo gió giùm, giắt tóc mai mà trong khi cái đó thẳng nào làm chẳng được, mà phải đúng là Ngô Kính, Chân Tử Đan, Lý Liên Kiệt về hỏi làm gì, giắt tóc mai, hỏi Việt Nam tôi nói trên đời này không có ai sang bằng Phật tử Việt Nam, sang bằng Việt Nam, đập ruồi là kiếm thanh long đao của Ý thiên đồ long kiếm, hỏi về làm gì? giết ruồi, lạ lắm, Việt Nam mà tính ra nếu mà xét là dân tộc Việt Nam sang nhất. Một, cất chùa cất chùa cho vui chứ không phải để làm chỗ tu học đó là cái sang thứ nhất. Cái sang thứ hai đó là mời Tam Tạng pháp sư về chỉ để giảng về ba cái vụ niệm Phật với bố thí thôi, đó là cái sang thứ hai. Cái sang thứ ba là thân người khó được nhưng người mình không màng để tạo thân người kiếp khác, kiếp sau nó muốn sanh làm con gì cũng được, đó là cái sang thứ ba. Cái sang thứ tư đó là thời kỳ này Phật pháp còn đó, nhưng mà mình thấy không hề có sự khác biệt nào giữa thời kỳ có Phật pháp và không có Phật pháp. Mình cứ sống như là thuở nào. Con đường xưa em cứ đi, dù ai giảng dây chì thì em vẫn cứ đi, đó là cái sang thứ tư của Phật tử Việt Nam. Và mình trong vòng luân hồi mình chỉ mong được sống gần những người sang trọng như vậy thôi. Và mình đã toại nguyện rồi. Mình đã toại nguyện rồi. Mình đang sống với những người cực kỳ sang trọng, coi thường tất cả những giá trị mà người khác một đời đốt đuốc đi tìm mà không thấy. Mình có rồi bỏ chân chà còn phệt bãi nữa. Người Việt Nam].

Như vậy thì có trường hợp những thứ tinh thần, vật chất, thiện hoặc ác được Đức Phật gọi tên khác nhau.

Nghe kỹ không? Tôi nói nghe kịp không? Toàn bộ những điều kiện tinh thần, vật chất hoặc thiện, hoặc ác hoặc sướng hoặc khổ, hoặc vui, hoặc buồn được Ngài gọi tên khác nhau mà thôi. Và dầu gọi tên khác nhau nhưng mà cái tác dụng, cái ý nghĩa của mấy cái thứ đó giống nhau y hệt.

- Có lúc Ngài gọi những cái thứ buồn vui, thiện ác, sướng khổ, thích ghét đó Ngài gọi nó bằng Nhân Duyên.

- Có lúc Ngài gọi nó là Cảnh Duyên.

- Có lúc Ngài gọi nó là Vật Thực Duyên. Nghe kịp không?

- Có lúc Ngài gọi nó là Đạo Duyên. Cái này quan trọng. Rồi bây giờ học tiếp.

- Có lúc Ngài gọi nó là Quả Duyên. Tức là Ngài cho mình biết rằng nếu con còn là phàm, con chưa chấm dứt phiền não thì cả nhân và quả của thiện ác đều là điều kiện để con đi lên hoặc đi xuống, bữa hôm mình học này chưa ta? nghe nè, Khổ để là gồm chung nhân xấu và quả xấu, nhân xấu, quả xấu, nhân tốt, quả tốt có không rồi bữa hôm mình có nhớ câu này không ta?

- Là tất cả nhân thiện đều là khổ. Riêng Bát Chánh Đạo vừa là khổ vừa là con đường thoát khổ.

- Tất cả nhân xấu đều là khổ, riêng tham ái vừa là khổ vừa là nguồn khổ.

- Rồi tất cả quả lành đều là khổ đúng không? Tất cả quả xấu đều là khổ. Nhưng nếu hai thứ quả này được chế tác, được xử lý thành đề mục Niệm Xứ thì chúng bèn là điều kiện giải thoát, đó, hiểu không? hiểu.

Và từng thứ trong cái ngôi chùa hoặc trong ngôi nhà của mình, trong toilet của mình, trong bồn ngủ của mình đều có thể khiến mình hạnh phúc và đau khổ được hay không? Có tin chuyện đó không? Do mình sử dụng, mình chế tác, mình xử lý nó đúng không? Tôi hỏi các vị có bao giờ các vị thấy hạnh phúc? sung sướng chỉ vì một cái que gỗ nhỏ xíu không? có không? cho tôi ví dụ, rồi cho tôi ví dụ nữa, tấm xia răng. Chính xác, hạnh phúc hay đau khổ nó đến từ hai nguồn: CÓ hoặc KHÔNG, THÊM hoặc BỚT khi mà cái đâm gỗ mà nó đâm vô tay mình thì mình bớt hay thêm? lấy nó ra khỏi thân mình. Còn cái mà nó kẹt trong răng thì nên lấy ra hay nên nhét vô thêm? Lấy ra. Nhưng mà cái cây que đó thì mình nên có hay nên không? Phải có cây que thì cái kia nó mới thành không được chứ. Như vậy thì chỉ một cái cây que nhỏ xíu nó có thể làm cho mình hạnh phúc không? Nó kẹt trong răng mình là có đủ làm mình đau khổ không? Cái kẹt trong răng nhỏ xíu nhưng có đủ làm cho mình khó chịu không? Rồi bây giờ cái cây que nhỏ xíu nó đủ để nó bật cái khó chịu kia ra hay không? Như vậy thì cái hạnh phúc cái dễ chịu, khó chịu mình chỉ cần hai thứ nhỏ xíu phải không ta? Lấy cái nhỏ xíu này giải quyết cái nhỏ xíu kia, mình bèn có một cái hạnh

phúc to đùng, đúng không? Khiếp như vậy. Cho nên trong đời không có cái gì là nhỏ nếu mà gặp chuyện, mà cũng không có gì là lớn nếu gặp chuyện. Thấy nó to đùng nhưng mà khi nó không có tác dụng thì cái lớn nó không có nghĩa lý gì hết. Hiểu hả? Còn thấy nó nhỏ nhưng mà đúng lúc thì nó không hề nhỏ. Tôi hỏi các vị nha, đang lái xe mà cán nhầm một cái thứ, đi xe hai bánh mà cán nhầm cái thứ gì đó trên đường, cái chuyện đó lớn hay nhỏ? Hiểu tôi nói không? Hoặc là mình đang đi trên đường mà có tí bụi vô mắt của mình thì ai nói nhỏ chứ tôi không nghĩ là nó nhỏ vì lúc mình lo mình bụi thì xe nó chao rồi. Nó chao là có cháo khuya. Có ai hiểu không? Có ai hiểu cháo khuya là gì không? Việt Nam giờ còn cái đó không? cũng dựng cái rạp vậy nè. Đứa nào khóc thì khóc, đứa nào nhậu thì nhậu, mà thường mấy cái đó mấy thằng bê đê về hát là nhờ mấy vụ mà bụi vô mắt, chỉ vì cái bụi vô mắt mà có cháo khuya, rồi có rạp, rồi có ò e là vui lắm. Có những cái bệnh mà thầy chạy, bác sỹ chê mà thầy chùa khoái là hả có ò e là có đám.

Tôi nhớ bên Mỹ có một cái buổi chiều nó có một cái vụ va chạm lên xa lộ nó quất một cái rầm, hên chỉ là hai cái đuôi nó quất nhau thôi cho nên không sao hết. Thì trên xe kia bước xuống, hai chiếc xe ngừng lại thì trên xe bước xuống một anh thanh niên và ở trên xe bước xuống là một cô gái rất đẹp, thì cô xuống cô nói chúng ta rất là may mắn chỉ va chạm không có gì nguy hiểm, cái này tôi bảo đám đây là ơn Chúa mà ơn Chúa thì mình phải ăn mừng, cái cô mới thò tay trong cốp xe cổ lấy ra chai rượu, cô nói để ăn mừng cái chuyện an toàn của hai đứa và sẵn dịp mình làm quen nhau luôn, vô, cô rót mời anh chàng kia, anh chàng kia thấy cô đẹp, anh thích lắm. Anh uống, anh uống xong hỏi còn sao cô không uống? Cô nói một người uống cảnh sát dễ làm việc hơn. Hiểu không ta? Thì lát sau cảnh sát tới, anh này ăn cho hết. Hiểu không? Bởi cho nên gặp người đẹp mà mời ăn, mời uống cẩn thận, cẩn thận. Nó mời xong rồi mà hỏi ủa sao cô không uống? Một mình anh uống đủ rồi. Cảnh sát dễ làm việc, mà theo các vị cảnh sát tin ai? trên xa lộ mà rượu mạnh mà quất ba shot kiểu đó. Rồi bây giờ nói con nhỏ này nó mời, các vị nghĩ đừng xe mà có ai mời rượu không? Có ai đừng xe mà mời người kia uống rượu không? Rồi xong. Cho nên tùy cách xử lý trần cảnh. Tùy cách xử lý. Cái chúng ta học về Duyên nó hay chỗ này nè. Một, học về Duyên để thấy ra nhiều chuyện hay lắm.

- Thứ nhất, mọi thứ trên đời đều vô ngã vì tự thân mỗi đứa không tự có mặt. Có hiểu không? Học về Duyên để thấy rằng mọi thứ là một khối tổng hòa, lắp ráp không có gì là một. Thứ nhất là do Duyên đã, do Duyên là không tự có.

- Thứ hai là mọi thứ đều là một khối tổng hòa không có gì là một.

- Cái thứ ba học để thấy rằng mọi thứ nó chỉ xuất hiện và tồn tại trên cái nguyên tắc liên tục thay đổi. Bởi vì Duyên mà, cái Duyên phải thay đổi liên tục. Như vậy thì mình thấy rằng: một là thấy được lý vô ngã, thấy được cái lý khổ và thấy được lý vô thường. Và sẵn đây tôi cũng nói luôn, bà con không có chịu coi kinh gốc mà toàn là nghe Tăng ni, gọi là cho nhiều nhận nhiều.

Ông cố mình để là một núi kim cương mà khi ông cố chết rồi, mình là cháu nội mình có quyền vô núi mình lấy nhưng mình không lấy. Mình nhờ một người bà con nào tới, nhờ mỗi ngày phát cho mình gói mì gói hiệu không ta? Mà người bà con đó nó nếu mà thật sự nó tốt thì nó cho mình ăn yến, ăn sâm, còn nó ghét nó cho mì gói ăn suốt. Chính Tăng ni là những người mà bà con đó hên xui.

Thí dụ như tại sao tôi quẹo qua đây tôi nói, những định nghĩa về vô thường, khổ, vô ngã đó, định nghĩa mà đọc trong kinh gốc nó hay vô cùng. Hỏi đó giờ tôi hỏi thiệt, trước khi đến nghe đây, các vị, theo các vị khổ là gì? Các vị hiểu khổ là gì? Các vị chỉ biết khổ cảm giác thôi, phải không? Khổ là thân khó chịu, tâm khó chịu nhưng mà không, Kinh nói khổ có hai, khổ cảm giác và khổ bản chất, hiểu không?

Xa cái thằng chồng dễ thương đó là khổ, mà gần cái thằng chồng vũ phu đó là khổ. Đó là hai cái khổ này là khổ cảm giác. Khổ bản chất là gì? Tình yêu đầu đời và cái đám cưới trời đánh, bữa hôm mới tổ chức Có hiểu không? Lúc yêu nó rất là ngọt đúng không? Và đám cưới nó rất là vui đúng không?

Thế mà Phật nói không, cái ngọt của cái tình yêu và cái vui của đám cưới ta gọi đó là khổ bản chất. Bởi vì bản chất là gì? Là ngay ở trong tự thân của hai cái sự cố, sự kiện đó, nó đã ngầm chứa cái cội nguồn, cái duyên khởi cho hai cái khổ kia. Cái khổ mà gần thằng chồng vũ phu, gần con vợ vũ nữ.

Cho nên cái chuyện mà mình gần cái thằng chồng mình ghét, mà xa cái thằng mình thương khổ thiệt. Nhưng mà hai cái khổ này đi ra từ đâu? Từ cái tình yêu và cái đám cưới. Nếu biết có vui thì có khổ. Thà rằng đừng khổ cũng đừng vui, vì tụi nó là một mặt.

Vì khổ và vui nó là hai mặt của một đồng tiền. Mình không thể nào mình cưới cái mặt này mà mình bỏ mặt này được. Bởi vì tụi nó là một cặp, một cặp trời sinh. Thương ở đâu thì ghét ở đó. Thích cái gì thì sẽ ghét cái ngược lại. Mà khi ghét cái gì sẽ thích cái ngược lại. Đúng không? Thích âm áp thì ghét lạnh lẽo. Thích mát mẻ thì ghét nóng nực. Đúng không? Khi thương một đứa chột, ta sẽ thấy những đứa còn lại dư một con mắt. Có phải không ta? Thương một người nặng mùi mình sẽ thấy những người khác là vô vị. Đó đúng không ta? Và có những mùi người, có những cái mùi mồ hôi làm cho mình thích cháo lòng. Cho nên là chính vì mình phải học, chính vì mọi thứ được tạo ra, tác động và nuôi lớn bằng các Duyên. Cho nên ta càng phải học về Duyên để thấy rằng mọi thứ ở đời nó luôn luôn vận hành trên ba cái nguyên tắc là vô thường, khổ và vô ngã.

- Vô thường là gì? Mọi thứ không thể đứng yên mà tồn tại. Cái sau phải thay thế cái trước. Hiểu không ta? từ tình trạng này sang tình trạng khác. Vô thường nó có nhiều kiểu, vô thường là biến mất để cái khác tiếp nối hoặc vô thường là sự thay đổi bản chất hồi nãy vậy bây giờ khác. Xong chưa? Là vô thường.

- Còn khổ, hồi nãy tôi làm một mách để bây giờ tôi quay lại định nghĩa của khổ. Nếu mình không học giáo lý kỹ, không học từ kinh gốc khổ mình chỉ biết khổ cảm giác chứ mình không biết khổ bản chất, chưa? Còn cái này mới ghê. Khổ còn một định nghĩa nữa mới kinh hoàng. Khổ nó có nghĩa là cái sự pushing là pressure, sự thúc đẩy và áp suất gọi là khổ. Cái áp lực có nghĩa là..không, đúng là chữ áp lực đúng hơn. Mình không muốn nó như vậy, mà nó cứ vẫn bị đẩy tới, đẩy tới, đẩy tới thì cái áp lực đó được gọi là khổ. Cái định nghĩa này chúng ta chưa từng biết trước đây. Chữ tiếng phạn [pali] là pressure là áp lực chứ không phải là suffer hay là pain. Và có cái chuyện này nói suffer tôi mới nhớ, cưới nhẫn để đeo trong tay đó là ring nhưng mà cưới nhau là suffering.

Ai mà viết được chữ hay, nhẫn đeo trên tay là ring nhưng mà cưới nhau là suffering. Suffer là đau khổ mà suffering là chiếc nhẫn đeo đây. Cho nên cái khổ mà đó giờ mình học nó chỉ là suffer hoặc là pain thôi, là nỗi đau là sự khó chịu là sự đau đây, sự dằn xé. Nhưng biết Phật pháp rồi mình biết rằng bản thân cái áp lực, áp lực là gì ta? Dầu muốn dầu không kim đồng hồ phải đi về phía trước, không thể đi ngược, hiểu không ta? Dầu muốn dầu không, thì mặt trời từ lúc bình minh phải lên cao từ từ đến lúc đứng ngọ rồi phải từ từ đi xuống hoàng hôn phải không ta? Dầu muốn dầu không thì đang đói ăn vào phải no và no lâu quá thì nó phải đói. Dầu muốn dầu không thì lâu quá không có nước nó bị khát. Mà uống vô rồi nó hết khát. Mà uống vô rồi thì nó phải có nhu cầu nó thải ra. Hiểu không ta? Nó phải liên tục, liên tục như vậy. Đói ăn, khát uống, nóng lạnh. Đói, khát, tiêu, tiểu. Đó là tôi lựa, tôi lựa mấy cái mềm mềm nhất. Trong kinh gọi là 6 khổ căn bản của kiếp người.

6 khổ căn bản là gì? Nóng, lạnh, đói, khát và tiêu, tiểu. Đó là nhẹ đó. Còn có vụ mà ngứa ngái, tê buốt rồi đau chỗ này, rồi râm rang chỗ kia là chưa kể. Trong Kinh chỉ nói là cái thân người nó chỉ mang 6 cái khổ căn bản đó là nóng, lạnh, đói, khát và tiêu, tiểu. Rồi 6 cái này nó đủ làm cho mình hết ngày, hết giờ rồi. Hiểu không ta?

Tôi nhớ hồi xưa có một lần, năm 2007 tôi đi Trung Quốc với Ngài thiền sư Kim Triệu mà Ngài bị prostate, ngày trẻ thì mình là chiến sĩ nơi tiền tuyến, tuổi già chỉ còn tuyến tiền liệt, tuổi trẻ thì oanh liệt, tuổi già oanh đi mất chỉ còn liệt mà thôi.

Thì đi với Ngài mà đi ngang mấy toilet là tụi tôi phải giấu các vị có biết không? Có nghĩa là mình thấy mình đừng có nói, tại vì mình biết Ngài mới vừa đi xong thì Ngài còn cái gì nữa đâu để mà đi, mà mình chỉ cần mình nói... Ngài nghe mình nói chuyện chứ mình không nói với Ngài, nhưng Ngài chỉ cần nghe nói chuyện vệ sinh, Ngài liền hỏi ở đâu? ở đâu liền ngộ lắm, có ai biết cái đó không ta, bị cái bệnh đó là thấy chịu không nổi, mà nghe cũng chịu không nổi, chỉ nghe cái chữ mà toilet cái là quỳnh lên, có một lúc mình mới thấy cái nhu cầu của tám thân này nó dễ sợ như vậy, Ngài bị prostate, Ngài bị tâm lý thôi. Mà ở đây có ai bị cái đó không? Chỉ nghe hoặc thấy là muốn vô, chỉ nghe thôi. Nghe chữ toilet là ở đâu, ở đâu? hoặc là nhìn thấy là chịu không nổi, mà vô đó không biết để làm gì nữa, xong hết rồi. Bỏ phiếu bầu cử chọn lãnh đạo hết rồi.

Nhưng mà vô đó không biết làm gì, phải đứng hồi, cái đi ra, lạ vậy đó. Lạ lắm, khổ lắm. Chỉ 6 nhu cầu đó thôi. Rồi như vậy tôi quay trở lại.

Đạo duyên là gì? chính là thiện ác trong từng khoảnh khắc, nó cũng chính là nhân duyên đó, hiểu không ta, nó cũng chính là nhân duyên đó, nhưng mà trong trường hợp này nó gọi là Đạo Duyên bởi vì nó chính là con đường dẫn ta về đâu đó, xong chưa.

Bây giờ qua tới Thiện. Hồi đó giờ mình chưa có học về A Tỳ Đàm, mình nghe nói thiện, mình tưởng thiện là hay ho đúng không? nhưng mà thật ra thiện có nghĩa là đót.

Ác nó đót thiện. Thiện đót ác mình gọi là thiện, nhưng mà thiện đót ác mình gọi là thiện. Nhưng mà ác đót thiện nó cũng là thiện. Hiểu không ta? rồi bắt đầu thấy không hiểu. Bây giờ tôi hỏi lần nữa nè. Những thứ mình đưa vào miệng đó là mình phải thích phải không ta? Nhưng mà có những thứ mình đưa vào miệng mà nó làm cho mình, nó là độc hại hoặc là nó là cần thiết thì đó là chuyện khác.

Nhưng mà những thứ mà mình đưa vào miệng mình là do mình thích, phải không? Cái nào cũng là thực phẩm và trong cái số thực phẩm đó có cái tốt, cái xấu, có cái nên và không nên. Hiểu hả? Thì cũng vậy, tùy thuộc vào việc anh muốn ăn cái gì thì anh gọi đó là thực phẩm và anh kiếm cái đó để anh bỏ vào miệng chỉ vậy thôi.

Còn cái chuyện mà nói đến chuyện tốt xấu, độc hại hay gì đó là bước thứ hai. Nhưng mà bước đầu tiên thực phẩm là cái anh muốn, anh thích và anh đưa vào miệng của anh, đúng không? Thì thiện ác cũng vậy. Tùy vào khuynh hướng tâm lý chúng sanh. Có người họ thích sống ác, có người thích sống thiện. Mà hỏi thiệt các vị đừng có mắc cỡ, sống thiện, sống ác cái nào dễ hơn? Lúc nhận quả thì quả ác nó ớn thiệt phải không ta? Ớn quả ác thiệt. Nhưng mà lúc đang tạo nhân thì tôi nói thiệt, phải là cái người đặc biệt lắm lắm lắm thì họ mới thấy tạo nhân thiện là vui, phải không? Tức là sống cái tâm từ bi, trí tuệ rồi họ thấy cái đó chánh niệm, thiện định họ thấy sống này nó an lạc nè. Còn sân si, ghen tỵ, rồi hưởng thụ, rồi chìm đắm, rồi bệ rạc, xa đũa, hư đốn, sa ngã, thấy cái đó sống mệt quá nhưng mà đó là trên mặt lý thuyết chứ trong thực tế đa phần chúng sanh sống, sống trong lúc tạo nhân, tạo nhân ác dễ tạo hơn. Tích lũy tài sản là phiền não. Yêu đương nam nữ, hưởng thụ các tiện nghi đời sống, rõ ràng là dễ phải không ta? Dễ không? Yêu đương nam nữ nè, tích lũy tài sản nè, hưởng thụ các điều kiện nè phải không? Tự nhiên giờ kêu liệng hết vô ngồi xếp bằng, rồi ăn ngọ, mình nghe là mình thấy nó nổi da gà rồi, rồi không cho này, không cho kia, có nhiều thiện viện là mình vừa bước vô là tịch thu phone có biết không? rồi tiền bạc nó không cho giữ luôn, nó có tới 800 lý do không cho giữ tiền: thứ nhất mình giữ tâm mình bị động, mỗi lần từ cái thiện thất mình đi lên mình sợ mất, cái động thứ hai nữa đó là... một mình sẽ mất, hai nữa là khi mà có tiền cái mình mới có nhu cầu đi ra ngoài, đi kinh hành mà đi ngang cái cổng tự nhiên nó muốn dọt ra ngoài, giờ túi không còn xu nào hết sao dọt, thí dụ vậy, có nhiều lý do lắm. Cho nên có những thiện viện ăn uống là khó khăn, tiền không được giữ, phone không được giữ, mà các vị tướng tượng tiền bạc và cái phone không có thì mình coi như mình cụt đuôi rồi, không làm ăn gì hết và cái đó rất là khó nhưng mà trong khi đó mình đi mấy cái spa, mấy cái resort thì nó vui là bởi vì ở đó mình sống như là mình muốn, đúng không? và nhiều người cứ nghĩ rằng sống như mình muốn là tự do. Nhưng không, Kinh nói sống như mình muốn là lúc bây giờ mình là nô lệ của phiền não chứ không phải là mình tự do.

Hiểu hả? Mình tưởng là sống như mình thích đó là mình tự do nhưng thật ra không. Cái đó là tự do theo cái nghĩ của người đời thôi. Chứ trong Phật pháp, khi anh sống như anh thích là anh đang làm nô lệ cho cái phiền não của anh. Mà phiền não của anh nó là một ông chủ vô cùng khó tính, đòi ý liên tục.

Lúc thích này, lúc thích kia, thích này thích kia. Nhớ cái đó nha. Cho nên là 24 duyên, thực ra đó, nói gọn 24 duyên nó chỉ gói trong cái mấy điều thôi. Nghe cho kỹ nè.

Toàn bộ thế gian tức vô lượng Vũ trụ và Chúng sinh, nói gọn lại chỉ là các cặp thành tố, hay nguyên liệu. Tôi chưa thấy chỗ nào giảng mấy chỗ này mà nó rõ như vậy mà bà con học không được thì đúng Phước Sơn tôi bỏ đúng không?

[Sáng nay tôi nhờ người book cái phòng ở ngoài Cát Bà chèo xuồng SUP, ai biết chèo xuồng SUP không? Bơm hơi vô, mình xếp nó lại nó gọn giống như cái vali vậy đó. Cái mình ra bãi biển mình bơm nó lên, cái mình để cái ba lô sau lưng. Trong đó có một ổ bánh mì, một vài trái chuối với 2 lít nước, có cái phone với cái cục pin dự phòng, chèo chèo chèo nước xanh ngắt, thấy chỗ nào, cứ lúc nào nắng lên mình quán khổ, còn gió mát mình quán lạc, cứ vậy rồi nó thích quá cái mình quán

tham, mà lúc mình hoan hỷ mình quán thiện, coi như Tứ Niệm Xứ suốt ngày luôn, đầy rồi mình nhìn thấy ai dễ thương, cái mình quán cảnh sắc, cảnh sắc như ý, còn thấy nhỏ nào xấu, cảnh sắc bất toại thì tôi hỏi có ai tu hơn cái thằng đi chơi, mà làm sao mà được cái đó, học giáo lý. Học giáo lý rồi đó, nó dễ duôi một cách có lý do, mà không học giáo lý đi chơi không có vui, còn cái này trầm, trầm chèo xuồng mà cứ vui cái là 6 Trần như ý, mà nâng lên 6 Trần bất toại, rồi nhìn thấy nhỏ nào thấy ghét cái cảnh sắc bất toại, mà thấy nhỏ nào được, cái cảnh sắc như ý, suốt như vậy mà ở đâu ra? kiến thức giáo lý nền, kiến thức nền, còn hơn đi dạy một cái đám mà không có nền, dạy làm cái gì? tại sao mình không có huy động, không có phát huy, không có tận dụng kiến thức này để đi quán chiếu Danh Sắc trên những vùng biển đẹp. Nói nghe mà thấy điên luôn. Đi chơi nó vui biết là bao nhiêu].

Thiện và ác, danh và sắc (Tâm và Vật) tìm đủ cách để cho bà con hiểu một cái bộ phận giáo lý khó nhất. Khó nhất. Cái mà sáng nay mình đang học là bộ thứ bảy của A Tỳ Đàm. Mà A Tỳ Đàm là khó nhất trong ba tạng mà cái bộ thứ bảy là khó nhất của A Tỳ Đàm. Mà bà con mà học được cái phần này là mình thầy trò đi chèo xuồng. Mà có một chuyện này tôi tin 80 cho đến 90%. Kẻ nào ở đây mà học giáo lý nền xong mà qua một tuần đi chèo xuồng với trầm thì kẻ đó sẽ thấy rằng không cần lập đạo tràng, chỉ cần lập một câu lạc bộ chèo xuồng. Tôi đang nói rất nghiêm túc.

[Chèo vậy khỏe người mà an lạc vô cùng. Bên Thụy Sĩ đó là tôi chỉ cần một cái phone, tôi viết bài trên xe lửa hoặc tôi viết bài trên xuồng cũng được nữa. Cứ bấm bấm bỏ vô ba lô. Chèo xuồng, nó có ba cái lợi. Cái lợi thứ nhất mình đến được những cái chỗ mà đường bộ không thể tiếp cận. Hiểu không? Anh đẹp bằng trời nhưng mà cái mấy thằng đi bộ, mấy thằng đi xe đạp nó tới được cái chỗ đó, không còn là tinh khôi, tinh tuyền nữa. Chỉ có những cái hốc đá, những cái ghềng đá, những cái gốc cây mà chỉ có cái cách tiếp cận duy nhất là bằng đường thủy thôi hoặc là đường hàng không thôi. Nhảy dù đặc nhiệm thôi, mà cái vụ đó thì không có rồi. Chỉ có đường thủy thôi. Chứ còn mấy tên đi bộ là ngàn năm mây bay là không bao giờ tới được. Cái lợi thứ hai, chèo xuồng nó là một cái loại hình thể thao mà càng đi càng thích và mình có thể gọi là giải lao ngay trên xuồng, chứ còn xe đạp mà nó mệt mình làm gì nhau. Còn cái anh chèo xuồng mà ảnh nực thì sao ta? Tầm, bản thân cái xuồng là cái phao không sợ, cứ mệt là bùm, mà khỏe leo lên, áo ướt giặt xong phơi đằng sau lưng, rất là tiện dụng. Cái lợi thứ ba đó là chèo xuồng đó là mình tới được những cái nơi mà mình... đi được những khoảng cách xa mà xe đạp ngán. Hiểu không ta? Bởi vì xe đạp mà khi mình đã đi được năm cây số thì mình phải về năm cây đúng không ta? Thì mình hơi xa quá bắt đầu đạp xe đạp nó ngán, ngán đi, nhưng mà xuồng không có.

Xuồng thì đi và về đều đẹp như nhau. Bởi vì đi là nó là một bờ, mà về nó là một bờ. Hiểu không? Mà xe đạp thì không, xe đạp là tôi không chắc. Xe đạp tôi không chắc là đi với về cái mình thấy nó khác nhau. Ai hiểu tôi nói gì không ta? Xe đạp thì tôi không chắc. Không chắc là đi với về hai cái view khác nhau. Nhưng mà chèo xuồng thì có. Chèo xuồng bắt buộc đi và về hai cái view khác nhau. Hiểu? mà nó là một loại hình thể thao mà sạch, mát và quan trọng nhất là đến được những cái nơi mà đường bộ không tiếp cận được. Đương nhiên tôi không có làm cái người môi giới để bán xuồng hay là quảng cáo cho mấy cái trung tâm, nhưng mà vì quá yêu Phật tử Việt Nam, yêu quá nó sanh hận, mà vì hận cho nên phải quay về để tự cứu mình bằng cách là gì? Tu theo kiểu mới gọi là lợi dưỡng để có sức hành trung đạo.

Kỳ rồi tôi ra tôi dạy ngoài Bà Rịa 10 ngày. 8:00 dạy xong là rời học trò giống như là thầy pháp sợ ma vậy đó. Bỏ lớp đi quay quác, quay quác xuống dưới xuồng, móc cái y liêng lên cành cây rồi đi chèo. Buổi trưa cũng vậy. Dạy xong rồi xuống xuồng chèo, buổi chiều là tối quá thôi bỏ, chứ còn mà trưa dạy xong đi chèo, nó sướng không có gì tả được, mà phải học giáo lý nghe lời tôi đi, phải học giáo lý xong rồi tha hồ mà quán chiếu Danh Sắc trên những cung đường thơ mộng bậc nhất, rồi bây giờ nghe lại tới đâu rồi]

Sướng với khổ, buồn với vui. Rồi cảnh và tâm... Tùy trường hợp tức tùy đối tượng độ sinh, đối tượng độ sinh là ai ta? Đối tượng độ sinh là ai? Là cái người mà đi nghe pháp với Đức Phật gọi là đối tượng độ sinh. Mà giờ này nghe cũng không hiểu nữa. Tôi nghĩ cái này là chắc là bên đạo Hồi nó cài cắm hay sao, chứ còn không thể nào Phật tử mà không biết cái chữ đó, trước mặt tôi ghê chứ. Toàn là địch phá ta nhiều mặt.

Mà Thế Tôn gọi tên và phân loại các cặp nguyên tố ấy là gì, ra sao? Có hiểu này không? Ai mà biết tiếng Việt, tiếng Việt mà giỏi hơn tiếng Miên đều hiểu cái câu này hết.

Phân loại và gọi tên các cái cặp nguyên tố ấy là gì và ra sao. Hiểu hả? như có trường hợp Ngài dạy rằng Vũ trụ được tạo ra trên nền tảng các quả thiện ác thì gọi là Quả Duyên, trên nền tảng các nhân thiện ác thì gọi là Nhân duyên, các yếu tố thiện ác... có lúc được gọi là Đạo duyên, Thiên duyên, Vật thực duyên. Tùy thuộc vào việc chúng có mặt trước, sau hay cùng lúc mà ta có thêm các Duyên khác như Tiên Sanh Duyên, Hậu Sanh Duyên, Câu Sanh Duyên. ...

Giờ nghe ví dụ nè. Tôi thiết tha mong là chiều nay tôi quay lại tôi không có dạy bài mới mà tôi khảo bài được không? Chứ cái bài này nó rất là quan trọng. Bây giờ nghe ta nói nè. Trong những ngày chúng ta tu học ở đây, xong chưa? Chúng ta có cần sự giúp đỡ của Ngài Trụ trì và chư Tăng ở đây không? Mình gọi đó là Chư Tăng Duyên phải không? Tôi đang ví dụ, hiểu không ta? Và mình có cần sự giúp đỡ của mấy người nữ ở đây không? Tu nữ có tu nữ không? Tu nữ có giúp hay là tu từ phá không? Có giúp không? Giả sử là có đi, mình gọi là Tu Nữ Duyên. Xong chưa? Rồi có mấy tín nữ giúp được cái gì trong lớp học này không? gọi là Tín Nữ Duyên. Rồi ở trong lớp này không có nam, có nam? Rồi Thiên Nam Duyên.

Tăng duyên, Ni duyên, đến Nữ duyên, Thiện nam duyên. Tất cả là bốn Duyên xong chưa? Rồi bây giờ nghe, buổi sáng là mấy cô tu nữ phải ra đó trước để pha cà phê cho mọi người. Thì lúc bây giờ vừa là Ni duyên mà vừa là Tiên sanh duyên, cà phê duyên. Không, tôi đang nói nghiêm túc, sao ngộ, mặt tôi có bao giờ mặt tôi gờn bao giờ chưa, hiểu không? Tức là cũng mấy cái bà Ni này nè, nhưng mà giờ để ra tầm lum, đó là buổi sáng bả ra trước, để cho người ta mới bu bả chứ thì vậy là mấy bà vừa là ni duyên, cà phê duyên, tiên sanh duyên xong chưa.

Rồi qua tới mấy bà nữ nè, mấy bà nữ buổi sáng phải ra có mặt ở nhà bếp trước đúng không? vậy mấy bà cũng là tiên sanh duyên, rồi hủ tiếu duyên, bánh canh duyên, tôi đang nói nghiêm túc, tôi đang ví dụ, lớp này chẳng lẽ tôi chửi nữa. Hiểu hả? Rồi, như vậy thì...mà khoan, chính vì 7:00 là mấy cái bà nữ, tín nữ và tu nữ ra làm việc nên 5:00 là ở chùa người ta đã chuẩn bị mấy cái dụng cụ rồi. Cho nên chính vì mấy vị sẽ có mặt mà trong chùa họ đã chuẩn bị trước. Vậy lúc bây giờ quý vị vừa là Hậu sanh duyên, hiểu rồi. Rồi tới lúc mọi người bu lại cùng ăn với nhau thì mình gọi là Câu sanh duyên. Hiểu không? Rồi ăn xong mà đau bụng thì gọi là câu thương duyên tức là cùng bị thương.

Hiểu không? Hiểu hả? Rồi ăn xong quý vị phải biến khỏi cái đó để mới lên đây học thì Ly khứ duyên, hiểu? mà trong khi mấy cái đó nó phải quấn quanh trong cái đám này không? thì cũng toàn là Tăng ni, Phật tử chứ không có gì đặc biệt hết, hồi này giờ mình nghe cả rõ mình chắc nhiều, NO, có từng đám này thôi, nhưng mà trong đây có là Tăng duyên, Ni duyên, Thiện nam duyên, Tín nữ duyên rồi Tiên sanh, Hậu sanh, Câu sanh và Ly khứ hiểu không, hiểu.

Trong nhà mình có trường hợp một người đàn bà mà có bốn cái vai trò, có không? Thí dụ mẹ là bà này được không ta? Vợ, chị, em gái, con gái, cháu ngoại, dì, mợ, thím, bà nội, bà ngoại, bà xui, rồi tiểu tam, có, rảnh về nhà đi qua hàng xóm, bà tiểu tam luôn. Chánh thất của nhà này, tiểu tam của nhà kia. Hộ pháp của chùa nọ. Ở đây đủ thành phần tưởng tôi không biết, biết hết, biết hết.

Bây giờ hiểu chưa ta? Hiểu hả? Mà tôi mong lớp này mà nó học thông được cái đó thì nó ngon lành lắm. Bây giờ các vị có thể đi ra đường mà nghênh ngang được rồi đó. Tôi đã học xong bộ thứ bảy của cái Tạng khó nhất.

Vô lượng vũ trụ và tất cả chúng sinh, được cấu tạo bởi các cặp thành tố hay nguyên liệu. Tâm và vật, thiện và ác, sướng và khổ, nhân và quả. Tùy trường hợp mà các cặp này được phân loại và gọi tên khác nhau. Có lúc là Nhân Duyên, Quả Duyên, Cảnh Duyên... Đức Phật đã kể đến 24 duyên. Đọc chậm lại những cái đã viết, để hiểu cái này. Chứ còn cứ đọc xong cái nhìn không, mà ngộ, cứ nhìn mình hoài mà làm như mặt mình có mụn, ngộ, trong đó các Duyên được kể thành ba trường hợp.

- A tác động B bằng bản chất của mình như thiện hay bất thiện, khổ hay lạc, sướng hay khổ đi, chứ Việt Nam nói lạc tướng đậu phộng thấy bà nữa. Sướng hay khổ?

[Cái bà đó bà nói trời ơi con không có ngờ là cái đậu phộng nó quan trọng như vậy. Có, Bắc kỳ, nói không ngờ đậu phộng nó có một cái vai trò trước khi đắc thiên là phải có, nhờ có giới thì tâm nó

mới có tịnh, mà tịnh nó mới có lạc, mà có cái đậu phộng trong đó, mà con là dị ứng đậu phộng làm sao con đắc đạo được.

Còn chưa ghê, cái bà này mới ghê nè. Bên Mỹ đi nghe giảng 24 Duyên, bà nghe ba chớp, ba nháng, cái thời gian sau, mười mấy năm sau, bà gọi phone, bà nói cho cái vị thượng tọa mà giảng, bà nói thưa thầy, bây giờ.. bà nói mà bà miếu máo, con mới hiểu Phật pháp nó thâm sâu như vậy, hồi đó con nghe nói Tiên sanh duyên mà con không hiểu, bây giờ con mới hiểu. Chồng con vừa già, vừa xấu mà nhờ có tiền, về Việt Nam cái nó sanh duyên vậy, bây giờ ông về bên, ông có hai ba con vợ bé bên đó, mà đứa nào nó cũng đáng tuổi cháu nội hết, mà nó kêu bằng anh ngọt sớt mà do ông có tiền cho nên bây giờ con mới hiểu tiên nó sanh ra duyên, hiểu vậy đó. Rồi còn cái bà nội Bắc kỳ kia là bà nói bà không ngờ cái đậu phộng nó có giải trừ quan trọng như vậy đó. Phải có lạc mới có định, có định mới có như thật tri kiến và mới có ly tham và giải thoát. Như vậy thì đậu phộng nó chiếm một cái vai trò quan trọng trong cái lộ trình đạt đạo].

Cho nên thôi dịch đề sướng và khổ đi, chứ còn mà lạc đều khổ mệt lắm. Về cái xứ này dạy đạo nó trăm bề nhiều khê chứ không phải dễ.

- A tác động B bằng cách thức hỗ trợ như đóng vai trò nhân hay quả (Nhân Duyên, Quả Duyên), hoặc tác động bằng cách tiếp nối liên tục (Vô Gian Duyên, Đẳng Vô Gian Duyên), tác động bằng cách cái sau lặp lại công việc của cái trước (Trùng Dục Duyên).

Các vị có thấy đồng hồ quả lắc không? Nó muốn chạy thì nó phải lắc. Mà nó lắc bằng cách nào ta? Nó phải lặp đi, lặp lại, lặp đi, lặp lại, lặp đi, lặp lại. Hiểu không? Rồi mình cạo gió, mình có cần là phải lặp đi, lặp lại không? rồi cái tâm mình có cần lặp đi, lặp lại không? Mình muốn ngồi thiền một tiếng đồng hồ thì cái chánh niệm nó phải lặp đi, lặp lại phải không ta? Rồi bây giờ mình muốn nấu ăn thì củi nó cũng phải là hết cái ngọn lửa này tới ngọn lửa khác, hết ngọn lửa này... chứ còn cái cháy, cái tắt đốt nữa, cái cháy, cái tắt thì cái thứ đó là không làm ăn được gì hết, mà bản thân mấy ngọn lửa đó phải là nó phải giúp nhau bằng cách là liên tục, rồi lặp lại phải không ta, hiểu không? đó, nhớ cái đó.

- A tác động B bằng thời điểm có mặt: tác động bằng cách có mặt trước là Tiên Sanh Duyên, bằng cách có mặt sau là Hậu Sanh Duyên, rồi phải cùng có mặt là Câu Sanh Duyên hiểu không? Tôi mong là cái đám này mà học được cái này là OK.

Nhưng mà đó giờ chưa học cái kiểu này hả? Nhưng mà tôi mong là qua cái mấy ngày học này bà con hình dung ra được là bà con biết được mấy cái này. Biết mình là ai trong trời đất này được không ta? Mình là một khối của Tâm và Vật. Rồi gì nữa? gọi là Tâm nó gồm có thiện và ác với hai công thức 13, 14, 25. Nhớ không? Phải không? Rồi về Vật thì mình là tứ đại đúng không? Rồi mình là gì trong vũ trụ này? Mình là một hạt cát trong một Thái dương hệ. Rồi cái gì nữa?

1000 Thái dương hệ là một Tiểu thiên.

1000 Tiểu thiên là một Trung thiên,

1000 Trung thiên là một Đại thiên.

10.000 Đại thiên là một cái khu vực hoàng pháp của một Đức Phật.

Và có vô số cái địa bàn như vậy chứ không phải chỉ có một. Xong chưa? Có nghĩa là từ lớp này ra đi là mình biết mình là ai? rồi vũ trụ của mình là gì? và mình được cấu tạo như thế nào? và mỗi thành tố trong đó nó tác động với nhau bằng bao nhiêu thứ duyên. Hiểu không ta?

Và tại sao mình phải học Tứ Niệm Xứ? Tại sao mình phải học Tứ Diệu Đế và Tứ Niệm Xứ Là vì sao? Là vì sự thật đầu tiên là mọi thứ đều là khổ. Mà khổ có hai thứ là khổ cảm giác và khổ bản chất. Hiểu không? Không thấy mọi thứ là khổ thì không chán khổ.

Mà không chán khổ thì không có chứng được cái Diệt khổ. Mà phải lấy ba cái nhận thức này cộng lại để mà sống thì gọi là con đường diệt khổ. Mà con đường đó được thực hiện bằng cách nào?

Thấy cái khổ để bỏ cái thích trong khổ. Hiểu hả? Vậy là đó là mối liên quan giữa Tứ Niệm Xứ và Tứ Diệu Đế phải không ta? Tức là từ đây ra đi là mình biết mình là ai, chuyện mình cần phải làm gì, trước đây mình là gì, sau này mình là gì và mình có thể điều chỉnh cái sinh hoạt của mình như ý mình muốn, bằng các luật sau đây. Nhân tạo ra quả, quả tác động quả... Mình phải tận dụng những cái quả, những cái nhân mà mình đang có trên mặt đúng không? Rồi khoan, mình cũng không còn sợ hãi trong cái chuyện cầu an, cầu siêu nữa.

Vì sao? Mình cứ nhớ là thiện mạnh thì lấn...hiều không? nghĩa là dạy hết mấy cái căn bản mà vẫn không học được. Chỉ có nước đi chèo xuồng thôi. Tôi sắm một cái xuồng, tôi đi xong tôi để lại, tôi gửi lại chùa trong suốt, chèo, mình ngồi trên xuồng mình nhìn thấy đá. Và ai là người đã tạo duyên với chiếc xuồng đó? Những người học viên không có đủ sức nhận thức đã hình thành nên một nỗi buồn và thất vọng và từ đó trầm mua xuồng.

Vậy các khanh công đức trùng trùng ngay từ cái dốt của mình. Ngay cái dốt đã có phước rồi, học không nổi làm cho ông chán, ông bỏ ông đi chơi. Ông quán chiếu Danh Sắc, sừng khổ ngay trên từng cái động tác chèo xuồng. Lạc thọ đang có mặt, khổ thọ đang có mặt, tâm tham đang có mặt và tâm thiện đang vắng mặt. Hiểu không ta?

Như vậy thì mọi thứ trong đời này được tạo ra và nuôi lớn bởi các điều kiện. Xong chưa? mà đúng vậy không? Mọi thứ trên đời này được tạo ra và nuôi lớn bởi các điều kiện. Các điều kiện ấy nói gọn là chỉ gồm có hai tức là Duyên Trợ Sinh và Duyên Trợ Lực. Mỗi cái Trợ sinh, mỗi cái Trợ lực nó lại có bốn trường hợp. A giúp B bằng cách có mặt trước, có mặt sau, cùng có mặt và cùng vắng mặt.

Xong, Đức Phật kể đến 24 duyên. Thật ra đó 24 duyên kể ra cho nhiều nhưng thật ra nó chỉ gồm có các cặp sau đây.

- Tâm và Vật tức là Danh và Sắc.
- Thiện và ác
- Sừng và khổ phải không ta?
- Nhân và quả.

Chỉ có mấy cặp này thôi. Nhưng mà tùy trường hợp những cặp này nó có những tên gọi khác nhau là Nhân Duyên, Quả Duyên, Thiện Duyên, Đạo Duyên, Vật Thực Duyên, Cảnh Duyên.

Sáng vậy mà không hiểu là thua luôn. Hai mươi mấy duyên ấy được chia thành ba nhóm.

1/ Nhóm một A tác động B bằng bản chất của mình.

2/ Trường hợp thứ hai là A giúp B bằng cách thức.

3/ Thứ ba là giúp bằng thời điểm.

Hiểu không? Bây giờ giúp bằng bản chất nè. Mình pha cà phê mình nên bỏ tiêu hay bỏ đường? Vì vậy đường nó hỗ trợ cho ly cà phê bằng bản chất ngọt của nó phải không ta?

Rồi bây giờ tới cách thức là mình khuấy đường bằng cách nào? Mình bỏ đường vô trong hay ngoài ly cà phê? vậy đó cũng là đường nhưng mà hỏi này nó giúp bằng bản chất, bằng chất ngọt, thứ hai nó giúp bằng cách thức phải không ta? Rồi khoan, bỏ vô mà mình có khuấy hay mình bỏ vô mình để nguyên vậy.

Có một lần đó, Diêm Vương được nghe báo trên cái cõi người này quá nhiều cái thằng quậy đi, Diêm Vương mới kêu quỷ sứ lên bắt thằng nào quậy là đem về dưới, nó bắt về toàn là sinh viên không, tại vì quỷ sứ nó lên thấy trước mấy cái trường đại học, sáng nào cũng có mấy đứa nó quậy cà phê...hiều không ta, cho nên mình.. đường nó là một cái điều kiện cho ly cà phê đúng không? chuyện đầu tiên đường nó giúp, nó hỗ trợ cái ly cà phê bằng bản chất ngọt.

Thứ hai nữa là.. nó ngoài cái bản chất ra nó còn có phải có cái cách thức nữa là bỏ vô bằng cách nào? trong hay ngoài ly cà phê và bỏ vô phải khuấy chứ nó không có tự tan.

Thứ ba là thời điểm, cái thời điểm bỏ đường vào cà phê có cần thiết không? Có quan trọng không? Mình uống xong mình mới bỏ đường hay là bỏ trước?

Như vậy thì bản chất, cách thức và thời điểm ba cái này nó cộng lại nó mới khiến cho các điều kiện phát huy tác dụng. Đúng không? tôi nói tiếng Việt có hiểu không? Bản chất, cách thức và thời điểm ba cái cộng lại nên mới khiến cho các điều kiện phát huy tác dụng. Hiểu? mình đói bụng là mình phải có cái gì để mình ăn đúng không ta? Cái đó phải là đồ ăn mình mới mới ăn được đúng không? Vậy đó là bản chất, hiểu?

Thứ hai là cách thức. Có những món mình phải ăn bằng đũa, có cái mình ăn bằng muỗng, có cái mình phải ăn bằng tay bóc đúng không?

Còn thời điểm, ăn uống, những cái chuyện mà mình...mấy cái món ăn đó nó có cái yếu tố thời điểm trong đó không? Cái nào trước cái nào sau, những món mà ăn kèm với rau đó, thì mình nên ăn kiểu nào? như canh thì mình múc vô là vừa nước vừa cái. Nhưng mà những cái món mà ăn rau rồi thí dụ như là như là bánh xèo, thì bánh xèo thì mình ăn rất là nhiều kiểu. Như tôi ăn kiểu miền Trung, đó

là, tôi nè, tôi lấy rau, lấy bánh xèo, tôi bỏ vô tôi quán bánh tráng. Có người họ lấy nguyên cái bẹ cải, cái bẹ xanh đó họ cuốn bánh xèo. Có cách ăn đó phải không? Rồi có người thì họ lấy.. họ không có quán mà họ cặp họ ăn.

Còn bên Mỹ tôi biết có một vị là hòa thượng Ngài rằng yếu, cho nên bánh xèo Ngài xắt, xắt thành một tô Ngài ăn. Nhưng mà đó là cách hơi đặc biệt. Nhưng mà cách phổ biến đó là lấy cái lá cải to cuốn bánh xèo vô rồi chấm. Rồi cái cách mà hơi đặc biệt là tôi lấy bánh xèo, tôi lấy rau, tôi bỏ vô bánh tráng tôi ăn, rất nhiều cách.

Như vậy thì giúp nhau bằng cách là bản chất, rồi cách thức, rồi thời điểm. Ba cái này nè nó đi chung với nhau thì nó mới khiến cho các điều kiện hỗ trợ phát huy tác dụng. Hiểu không? Đại khái như vậy.

Đưa cho các vị chiếc xe đạp. Bây giờ trên cái quãng đường đó là mình phải đi xe đạp chứ không thể đi xe khác. Thì lúc bây giờ đó là bản chất đúng không? bản chất nó là chiếc xe nhưng mà còn cách thức, đạp cho đúng và thời điểm là mình hẹn nhau mấy giờ, mình phải tới đúng hoặc là lúc người ta cần xe lúc 7:00 mà 9:00 mình mới đưa tới là sai. Hiểu không? người ta cần xe 7:00 mà 9:00 mình mới đưa tới là sai. Hoặc là cái điểm hẹn là 9:00 phải gặp mặt mà 12:00 giờ mình mới tới cũng là sai. Cho nên là ở đời này mọi thứ nó xuất hiện và tồn tại bằng các điều kiện tác động. Và những điều kiện ấy nó gồm có thiện, ác, sướng, khổ, tâm, vật, nhân quả.

Những điều kiện ấy chỉ phát huy tác dụng qua ba cái hình thức, ba cái hình thái đó là bản chất, thời điểm và cách thức, mà đúng vậy hả? Tức là thiếu một trong ba là không được. Mình uống cà phê mà mình bỏ tiêu là sai. Xong và bỏ đường vào thời điểm nào và cái cách mà mình khuấy đường chứ còn mình bỏ vô mình cầm lắc lắc lắc thì sao ta? Đường chưa tan, cà phê đã nguội.

Và một chuyện nữa là ly cà phê thường người ta khuyên mình nên dùng cái muỗng bằng gỗ hoặc muỗng bằng nhựa là vì sao? Vì muỗng kim loại hấp nhiệt. Hấp nhiệt là gì? Nó hút nóng. Cái ly cà phê đang nóng bỏ cái muỗng kim loại vô là nguội rất là nhanh. Cho nên người ta khuyên nên dùng cái muỗng giấy, muỗng nhựa hoặc là muỗng gỗ. Cái đó rất là quan trọng. Cái bản chất của cái muỗng cũng là một chuyện lớn. Cái cà phê ngon dở cũng là một chuyện lớn. Đường, người bị tiểu đường thì nên... một là dùng cái đường mà đường sugar free, hai nữa là xài đường nâu và tránh xài cái đường tinh luyện đúng không ta? Cho nên mình thấy trong đời sống này nó là một cái sự hòa quyện, sự kết hợp của vô số điều kiện và những điều kiện ấy nó phải hội đủ ba cái tổ chất sau đây.

1/ Một là bản chất nó là gì?

2/ Cách thức.

3/ Thứ ba là thời điểm.

Thì các điều kiện cộng với ba cái này nó làm nên 24 Duyên. Nhớ. Và từ đó các vị thấy mình học 24 Duyên là mình học về chuyện trên trời hay là mình học về chuyện của bản thân mình? Và tại đây và bây giờ đúng không? Như vậy học nói A Tỳ Đàm là cao siêu như nhiều người nói là Phật dạy cho trên cõi trời, cho chư thiên nhưng mà thật ra mình coi cái nội dung A Tỳ Đàm dạy cái gì? Hôm qua tôi mới nói, các vị mở sách Toán lý hóa ra các vị thấy vector nè, thấy Sin nè, Cos các vị thấy nếu mà một người không biết gì hết, xé một tờ ra thấy có liên quan tới đời sống mình không? Nhưng mà người có học ba cái phương trình bậc một, bậc hai, học toán lý hoá xong, mình mới biết cái chiếc xe đạp mình đi có kiến thức vật lý trong đó không? Rồi cái chiếc xe hơi, cái kiến thức nào đã làm nên cái bugi, làm nên cái piston phải là vật lý không? Rồi điện mà nó chạy trong xe phải vật lý không? điện trở là gì? Cái đó phải vật lý không? Bóng đèn, máy lạnh, tủ lạnh phải vật lý không? Máy cái đó có phải là từ kiến thức nền của trung học không? Chứ đâu có vụ vật lý ngang xương, nó phải tự dưới đi lên chứ. Rồi ngay cả cái máy bay mình bay trên trời có phải là do cái nền tảng toán lý hóa không? Đó thấy không? Cho nên những cái Sin, những cái Cos, những cái mà thuật ngữ và khái niệm toán lý hóa mình học, nếu một người dốt đặc sẽ thấy nó không cần thiết. Nhưng có học đàng hoàng sẽ thấy rằng nó chính là nền tảng cho chiếc xe đạp, cho chiếc xe hơi, cho chiếc máy bay, cho cả cái máy thở của mình trong bệnh viện nữa. Cái máy thở nó phải được làm từ hóa chất bằng vật lý không? Máy thở có xài điện không? Nó có phải vật lý không?

Bên Mỹ có cái bệnh viện đó nó lạ lắm, ở tầng 13 là có một lúc thôi, chứ không phải luôn luôn, mà lúc cứ đúng 12 giờ là có người chết người ta lên ta điều tra mới biết là cái bà mà nhân viên dọn

phòng, đúng cái giờ lên rút cái dây điện ghim cái máy hút bụi vô, người ta đang thờ, bả rút ra đưa cái kia vô, đúng giờ đó chết, đúng giờ đó chết, khổ vậy đó.

Rồi có cái thằng rề nó vô thăm cha vợ mà nó hỏi cha vợ bố khỏe không? mà ông cứ cà hước, nó hỏi bố muốn nói cái gì mà sao bố không nói? Cuối cùng ông nói mày đề lên ông thờ của tao, đúng là có máy móc, đúng, máy móc là tốt nhưng mà các duyên nó phải có gì ta? Bản chất, cách thức và thời điểm. Hiểu không? Và mọi thứ trên đời này rõ ràng là không thể thiếu chữ duyên phải không? Mà chữ duyên hồi đó giờ mình hiểu rất là nghèo. Duyên là trai gái, NO, cái gì cũng là duyên hết. Duyên là điều kiện chứ không có gì hết. Duyên là điều kiện thôi. Bây giờ mình gỡ cái đầu này cũng là duyên. Do cái gì mà mình đưa ngón tay lên? rồi mình gỡ mà có đã hay không là có phải duyên không? Tại sao người ta cắt móng tay con nít? Nó quào cái mặt của nó. Mà tại sao người lớn đưa lên không có trầy? Mà con nít đưa trầy là bởi vì khi mình chạm vô da đầu là mình biết hình như nó đang bị bén là mình tốc độ giảm liền. Cường độ và tốc độ giảm phải không ta? Đây, duyên. Còn mấy ông thầy của tôi là cứ là sẵn là quào thôi. Ok. Hết, không, cũng còn nhưng mà thôi hết bài rồi. Chiều nay mình học về chuyện khác. Chiều nay học chuyện khác, giờ đừng có tham học nhiều rồi bài không thuộc. Mấy ngày nay về có coi bài ở nhà không? ai hướng dẫn? dò qua dò lại với nhau. Ok tốt, tôi thiết tha mong là sau cái lớp này bà con ra khỏi Nguyên Không bà con sẽ đi với những bước chân rất khác với một cái đầu rất khác. Hỏi khác chỗ nào? Khác ở chỗ là biết rằng học Phật pháp chán thiết, cho mọi người vấn đáp vài câu. Ok. Rồi bà con hỏi, bà con hỏi.

Câu hỏi:

Nam mô Bổn sư Thích Ca Mâu Ni Phật. Sư cho con hỏi là toàn bộ thế gian tức vô lượng vũ trụ và chúng sanh ở đây nói chung và vũ trụ một phần như thế nào vậy? Trong vũ trụ đó nó có tương tác gì với chúng sanh trong đời sống hiện tại ạ?

Đáp:

Biết nói gì đây? Nghe nè. Cổ hỏi vậy chứ cái chúng sanh và vũ trụ có tương tác gì với nhau phải không?

Cô đệ tử Sư Phước Toàn phải không? Cô đệ tử Phước Sơn phải không? Đúng không? Phước Sơn chuyên môn là dựng những cái câu nghe thấy ghê vậy đó. Bà con nghe nè. Tôi hỏi từng cái bà con có học chưa? Vũ trụ và chúng sanh được chế tác bởi các nguyên tố đúng không?

Gồm các cặp thiện ác, sướng khổ, nhân quả đúng không? Và những cái cặp này nó tác động với nhau qua ba cái điều kiện đó là bản chất, thời điểm và cách thức đúng không? Đó có phải là câu trả lời cho câu hỏi này không? bà đâu có thèm nghe, hiểu không ta?

Bà hỏi vậy chứ chúng sanh, vũ trụ tương tác gì? Nghe câu nó sang lắm. Nhưng mà người ta đã nói từ cái bài đầu tiên người ta đã nói rồi. Mẹ mình là vợ ba mình, con dâu của ông nội và con gái của ông ngoại là người sanh ra mình. Đã nói cả buổi xong, giờ bà hỏi chứ cho con hỏi cái quan hệ giữa mẹ với mình là sao? Hiểu không? Cái câu hỏi của cô, bà con có hiểu không cái đã và các vị có hiểu trả lời giùm tôi được không? học rồi không chịu lo học bài cứ ngồi nghĩ cách mà đưa một câu hỏi thấy ghê thôi, mà thấy gớm chứ không phải thấy ghê.

Câu hỏi:

Dạ thưa Sư, con chỉ có một cái là yêu cầu rất là đơn giản thưa Sư, là nếu Sư đã... Mô Phật nếu mà như Sư đã từ chối bên Phước Sơn 12 ngày thì ở lớp học này, Sư có thể cho chúng con thêm hai ngày không ạ?

Đáp:

Hỏi tôi tôi nói chuyện với bên mấy người quen là chiều nay là lớp kết thúc. Và ăn cơm xong là tôi tính là nói tôi ăn cơm ở chùa hoặc là ăn bên kia rồi tôi qua tôi thưa chuyện với Thầy Trụ Trì là mình đóng cửa sớm, nhưng mà phòng book không kịp. Phòng book không kịp, cho nên phòng đã lấy ngày mai rồi, thì muốn đi sớm mà đi không được, thì lý do gì mà thêm hai ngày, trừ ra bệnh, phòng lỡ book chiều mai rồi, chiều mai là 4:00 giờ mới có phòng.

Bà con học không nổi, bà con học không có hiểu phải không? Nếu hiểu sao có câu hỏi của cái bà này, chúng sanh và vũ trụ tác động nhau như thế nào? mà mình đã nói gậy lười mấy ngày nay?

Không có duyên đâu. Các vị tin đi. Phải tin Phật nói đúng. Phật nói rằng đó là Chánh pháp của Ngài đi qua ba giai đoạn.

1/ Đó là giai đoạn một là cái giai đoạn gọi là [pali] là giai đoạn Chánh Pháp.

2/ Giai đoạn thứ hai là giai đoạn Tượng Pháp có nghĩa là giống nhưng mà không phải.

3/ Giai đoạn ba là mật pháp [pali] mà mình đang mật.

Thứ hai nữa đó là Ngài có nói đến hai cái từ đó là từ [pali] có nghĩa là chúng sanh vùng trung thổ, rồi chúng sanh [pali] là vùng biên địa đó, mà mình là biên địa, mình không có quen được với những Phật pháp đâu, thì thương, tôi dạy thôi chứ tôi nghĩ rằng ở đây mình là trong bốn nhóm chúng sanh mình thuộc về nhóm một, mình đầu thai bằng cái Tâm Vô nhân, tôi nghĩ như vậy, mà nếu Vô nhân thì mình biết lẽ Phật là mừng lắm rồi. Thì tại sao mà mình phải tự làm khổ mình bằng cách mình mò mẫm lên những cái cánh giới tâm linh mà nó cao chi nó khổ. Thì bây giờ cứ về làm phước rồi nguyện kiếp sau khá hơn vậy thôi.

Tôi biết tôi nói quý vị buồn, nhưng mà tôi thấy một là thời mật pháp, thứ hai là đây là xứ biên địa tôi không tin quý vị học cái này nổi. Tôi không tin, bằng chứng là tôi giảng gãy lưỡi mà vẫn không hiểu gì hết. Không hiểu buồn chứ, rất là buồn. Cái chuyện này tôi nói tôi cười nhưng mà buồn, tức là tôi đi chèo xuồng nhưng mà tôi đi tại sao tôi chèo trên biển đi để thấy rằng biển chính là nước mắt của trầm luân.

Đức Phật thì mỗi lần mà Ngài mệt mỗi đó, Ngài nhập Thiên duyệt, còn mình đâu có nhập Thiên duyệt được thì những lần tôi mệt mỗi tôi đi chèo xuồng. Đúng là lớp bẻ mạc chiều nay nè. Nhưng mà phòng book không kịp, buồn lắm quý vị biết được, quý vị rất là buồn học không nổi, học không nổi chứ cái Duyên Hệ này nè, nếu mà có điều kiện.. không, nếu quý vị hiểu được, nếu quý vị hiểu được học rất là thú vị, mình thấy nó trong từng phút của đời sống, trong từng cái giây phút buồn vui, thiện ác, trong từng cái miếng ăn, trong từng cái ngụm nước mình uống, trong từng cái bước đi, thậm chí trong từng cái hơi thở, mình thấy trong từng hơi thở đó dầu chánh niệm đi nữa mình vẫn kịp thời thấy cái đó là cái duyên gì trong các duyên rất là thú vị và phải có một ngày nếu mà mình học đạo cho đúng và có giáo lý nên mình mới thấy rằng mình là một cái chiếc lá trên cái dòng chảy của Duyên của các Duyên hoặc thậm chí mình thấy rằng đời sống của mình là những con sóng. Đời sống (life) của mình là những con sóng (wave) hiểu không ta? Thì nước nó là bản chất của sóng và sóng là hiện tượng của nước. Và hành giả mà tu đúng là thấy mình là những con sóng. Những cái đi, đứng, nằm, ngồi, buồn, vui của mình là những con sóng. Và những con sóng nó bản chất của nó là Danh Sắc là Tam Tướng. Thú vị lắm, rất là thú vị. Mà phải miên mật mới thấy được cái đó, thấy mình là những con sóng thôi. Những con sóng trên một cái dòng chảy, vì mình không có là gì khác ngoài ra ra Danh Sắc mà Danh Sắc không là gì khác ngoài ra Tam Tướng.

Như vậy $a = b$, $b = c$ vậy $c = a$. Hiểu không?

Mình là Tam Tướng, mình là Danh Sắc mà Danh Sắc chính là Tam Tướng. Như vậy Tam Tướng chính là mình.

Nước và sóng không có khác.

Phải đến cái mức thấy như vậy mới thấy tu nó mới đã. Con đường này uống, hôm đó tôi đi rồi, tôi về bên kia tôi bay mà tôi trở về đây là vì cái lớp ba tuần chứ không phải là 4 ngày. Ba tuần, tôi hy vọng tràn trề, tôi giảng ở quận 6 tôi thấy cái tấm lòng bà con tôi hoan hỉ quá tôi hứng thú tôi muốn tổ chức lớp ở ngoài Phú Quốc hoặc là một cái hòn nào đó ở ngoài Khánh Hòa, tôi quên tên, hai nơi, nhưng mà cái hòn đó thì nó xa quá bất tiện, lỡ đêm hôm mà con có chuyện gì thì không có xoay sở kịp, cho nên tôi nghĩ là Phú Quốc. Mà tới hồi tìm hiểu ra thì Phú Quốc mình về mà an ninh mình khó, mà không ngờ là Việt Nam Phật tử đông minh môn, chùa miếu minh môn kêu gọi quyền góp phải nói là vô số, mà cuối cùng tìm một cái chỗ tu học không phải dễ, cất cho vui thôi, chứ còn không phải dễ rồi bà con thì nói về số lượng bà con thì rất là.. chùa thì nhiều, bà con thì đông, Phật tử, nhưng mà để tìm một cái chỗ để mà tổ chức cũng không phải dễ và tìm được cái người mà học cũng không phải dễ. Cho nên một lần nữa tôi thấy tôi vẫn đứng khi mà tôi làm ở Kalama, có nghĩa là cho những cái vị mà ở bên ngoài Việt Nam như Úc, Âu, Mỹ, mà họ có điều kiện họ về đó thì ngoài cái nghỉ dưỡng là họ cũng có một cái không gian rất là riêng để học và chuyện đầu tiên khi mà họ chịu khó về đó thì chuyện đầu tiên, chỉ cái công khó là đã đáng cho tôi chịu cực rồi, còn mà tổ chức ở Việt Nam, cái dễ quá, Sài Gòn đi dễ quá thì những vị không có thiết tha học cũng tới, chứ với rất nhiều vị ở đây nếu mà chuyện cái lớp này qua Kalama quý vị không có đi nổi, ngán tiền, ngán thời gian, cho nên là rất là buồn luôn, nói rất là buồn, bắt buộc rồi thôi đã vậy còn thêm chuyện nữa, là dạy giáo lý mà dạy ABC dạy nó ngán, là tôi dạy cả 15 lớp ABC rồi, bên Thụy Sĩ tôi

dạy 10 lớp, rồi khoảng năm lớp ngoài Thụy Sĩ nữa, Kalama ba lớp, lớp sáu tuần, ba lớp. Rồi chưa kể Việt Nam khoảng chừng 15, 17 lớp, ABC không, ABC có nghĩa là dạy từ đầu kể từ bây giờ thì không còn nữa, Kalama khóa ba vừa rồi là khóa cuối cùng, chúng tôi dạy ABC và ở đây cũng là lớp cuối cùng ABC không có dạy ABC nữa, không có dạy bắt đầu vô là chúng sanh được cấu tạo không có. Cho nên là cái bài vỡ mình có được lớp này chính là cái bài nền cho các cái lớp sau tại Việt Nam nếu có, nếu thôi và chắc chắn người dạy không phải là tôi tức là chính mấy vị là người đứng lớp dạy cho nhau, chứ còn U60 rồi một. U60 một, phải nghĩ tới mình, chuẩn bị mình đi, chứ có một chuyện tôi cũng biết đó là bà con chưa xác định tại sao bà con đến học ở đây, bà con chưa xác định, cái nữa là cái cách mà tiếp cận Phật pháp ở mỗi vị hướng dẫn nó khác nhau, thì tôi muốn mà con đi một vòng, xong mà con mới xác định là tại sao mà chọn cái cách tiếp cận của ông này hiểu không? chưa, các vị còn.. các vị đi một vòng ở đây Việt Nam mình thí dụ như chùa Bồ Đề Vũng Tàu, chùa Siêu Lý Vĩnh Long, Phước Sơn nè, Viên Không Tăng nè, Viên Không Ni nè Viên Không Sơn Thượng nè, cũng khoảng 5 điểm, mình thử đi một vòng rồi cuối cùng mình xác định đâu. Khi nào mình xác định được là tại sao mình chọn chỗ đó, thì tôi nghĩ mình học tiến hơn, còn cái đây nhìn bà con tôi thấy bà con vẫn còn đang lẩn tẩn, lẩn tẩn thì chưa khá, mình còn đang trong cái quá trình tìm hiểu nhau mà.

Hỏi:

Con thưa Thầy, Thầy dạy cho tụi con rất là nhiều, con có một câu hỏi. Cho con hỏi mong thầy chia sẻ kinh nghiệm chế tác trần cảnh của thầy cho tụi con, ví dụ về 6 Căn tiếp xúc với 6 Trần cảnh mà trên con đường thực hành của thầy. Thầy đã chế tác trần cảnh để mình một cái ví dụ, con cụ thể luôn là ví dụ như khi Căn mắt của tụi con thấy cảnh và mình khởi lên thích hay ghét thì lúc đó kinh nghiệm trên con đường hành của Ngài đã chế tác như thế nào? Ngài có thể chia sẻ cho tụi con một chút kinh nghiệm thực hành để sau khóa khi mà mình ra, mình đối diện với cảnh mình có một chút cái kinh nghiệm của thầy để dẫn dắt chế tác trần cảnh để đi hướng thiện.

Đáp

Tôi nói rồi, cái lớp này, đó đẹp là phải rồi. Mình giảng nó, thiếu điều mình muốn quỳ mình lạy từng đũa luôn mà nó không thèm nghe. Tôi đã nói bao nhiêu lần, có.. tôi nhắc lại có mấy cái câu này nè, có nghe chưa? Mỗi người trong số chúng ta đều có những vấn đề. Tùy thuộc vào tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý mà vấn đề đó là gì? Có chưa? Tôi nhớ tôi có nói cái đó, nói 3560 lần xong chưa? Tùy thuộc vào việc ta thấy ra được bao nhiêu phần trăm vấn đề thì cái giải pháp nó giải quyết được bấy nhiêu. Xong chưa? Rồi đó chứ là chế tác trần cảnh. Và tôi còn nhớ tôi còn ví dụ nữa. Nếu chúng ta là người buôn bán thì vấn đề lớn nhất chúng ta là tiền. Có đúng không? Chúng ta là người chiến sĩ ngoài chiến trường thì cái vấn đề chúng ta là thắng thua đúng không? Thì nếu chúng ta là người tu hành giải thoát thì vấn đề lớn nhất chúng ta là sinh tử. Thì khi mà mình treo cái vấn đề nó tồn tại trước mặt thì tất cả trần cảnh mình đều quy nó về một mối hết phải không ta? Nếu mà cô thấy cái chuyện mà sanh tử đó là chuyện lớn, thì chế tác trần cảnh là gì? Nghe cái gì, thích cái gì, thấy cái gì, ghét cái gì thì cứ nhớ rằng nếu mà sanh tử là chuyện quan trọng thì cứ tự hỏi mình là cái này là thêm hay bớt sanh tử? Nhớ nhiều thôi. Như tôi không dám nói tôi thiên sư nhưng mà cái này có thiệt tức là các vị phải tin. Năm nay tôi U60 rồi, tôi sợ chết. Tôi sợ chết chứ chết, tránh không được thì mình phải làm sao? Tôi sợ chết mà cái chết tránh không được thì tôi phải làm sao? Tôi không điều chỉnh được cái chết thì tôi điều chỉnh cái thái độ tâm lý của tôi về cái chết phải không ta? Chỉ có cách đó thôi. Cái chết là cái bắt buộc mà bây giờ tránh không được. Tránh không được thì mình phải làm sao? Giờ mình sửa cái gì? Mình cưới nhau đúng nời đúng nấp là hạnh phúc. Nhưng nếu mà sai nời sai nấp thì mình coi cái nào sửa được. Cái nào dễ sửa? Cái nấp, sửa cái nấp. Bây giờ cái chết mình tránh không được thì bây giờ mình sửa cái gì? mình sửa cái nhìn của mình về cái chết. Xong chưa? Thế là thấy vui cười cười như vậy nhưng mà chột lại, đó là nhìn cái gì, nghe cái gì, gặp cái gì, lúc nào cũng phải nhớ về cái mà mình đang bận tâm nhất. Nghe kịp không, hiểu? Đó là cách chế tác.

Còn nếu mà đòi nói cụ thể thì phải nói là mỗi người một kiểu. Nhưng mà cái quan trọng nhất cái tinh thần trong câu trả lời này là gì? Anh treo cái chuyện lớn nhất của anh lên đăng trước, thì những cái anh thấy anh dễ, anh biết cách chế tác nó ra cái gì lắm. Hiểu không? Bây giờ nhà mình đang vợ

chồng đang có vấn đề thì mình nhìn cái gì, mình làm cái gì, nó cũng quẩn quanh cái chuyện gia đình mình thôi.

Giờ mình đang nuôi dạy con cái thì mình nhìn cái gì mình làm cái gì nó cũng quay về chuyện con cái. Tu học cũng vậy. Mình nhìn cái gì, mình làm cái gì thì cũng quay về chuyện tu học. Thí dụ như cô là một là hành giả Tứ Niệm Xứ thì cô chỉ cần nhớ ba chuyện thôi.

- Không có gì là một, cái gì cũng là một khối tổng hợp.

- Thứ hai, không có gì tự có, cái gì cũng do Duyên.

- Cái thứ ba, cái thứ ba mới mệt nè. Tất cả mọi thích ghét đều do ảo giác mà có. Đúng hay sai? Phải ảo không? Ngày xưa mình mất ngủ vì mình mới quen người đó. Sau này mình mất ngủ là vì người đó không chịu xa mình. Có cái đó không? Các vị có biết tôi là tu sĩ, nhưng mà sau khi tiếp xúc nhiều Phật tử tôi mới biết, tôi mới hiểu tại sao có chuyện chồng giết vợ, mà vợ giết chồng, nó ớn nhau mà bên kia không chịu tha. Trong khi mình tha cái kẻ kia là phóng sinh, các vị có biết không? Mình tha cái người chán mình là mình đang phóng sinh đó, mà nó không chịu phóng sinh. Chim, cá, cua, rùa thả được, tại sao không thả người? Nhớ cái đó nó rất là quan trọng.

Cho nên cứ nhớ hoài một chuyện đó là nếu sanh tử là đại sự thì nhìn cái gì cũng nhớ ba chuyện.

Mọi thứ đều do duyên mà có. Hai, không có gì là một, cái gì cũng do ráp mà thành. Ba, mọi thích ghét đều là ảo. Những đẹp xấu thích ghét nó rất là tương đối. Nó chỉ có những giá trị mặc định thôi. Hiểu chứ mặc định không? mặc định là xã hội quy định đó như vậy thì mình cứ bu theo mà mình cứ nhiều đời nhiều kiếp mình cứ chạy theo xã hội.

Thí dụ mình ở xã hội Hồi Giáo thì họ đưa ra những cái thang giá trị mà nó tương ứng với cái văn hóa tâm linh của Hồi Giáo. Mình sanh ra ở một cái xứ văn hóa Catholic Cơ Đốc thì mình sẽ có những cái tư duy và có những cái thang giá trị để thuận ứng với văn hóa Cơ Đốc. Hiểu không? Rồi mình sanh ra trong một xã hội Khổng giáo như Trung Quốc thì mình có những cái thang giá trị mà thuận ứng với cái xã hội của Khổng giáo. Hiểu tôi nói không? Rồi bây giờ mình sanh ra trong một cái vùng sâu, vùng xa của Nam Bộ Việt Nam. Ở đó không có biết chữ, trong đó chỉ có bùn sinh, trâu bò và lúa cỏ thôi. Thì tự nhiên cái tư duy của mình nó cũng phải thuận ứng với cái nền tảng đó. Như vậy có nghĩa là những gì mình thấy đẹp xấu, những gì mình thấy thích và ghét và từ đó những gì mình thấy sướng và khổ thì nó đều là những giá trị mặc định nó không có thật, chứ không phải đừng bắt chước người ta nói đời là biển khổ, NO.

Phải hiểu tại sao mà Phật dạy là biển khổ, rồi Phật dạy là mọi thứ đều giả thì mình phải hiểu tại sao nó là giả chứ đừng bắt chước người ta nói:

Ngũ Uẩn Giai Không.

Phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng.

Đó là bắt chước, mà mình phải hiểu tại sao mà mọi thứ nó là giả, tại sao mọi thứ nó là hư vọng.

Phải học, đó là học giáo lý.

Tự mình suy nghĩ bằng cái đầu mình không có đủ đâu. Mình phải mượn cái trí Phật mà mượn một mảnh vụn trong cái trí Phật. Đó là kinh điển. Kinh điển chỉ là một mảnh vụn trong cái trí Phật thôi.

Thì phải mượn nó để mà suy nghĩ, những gì tôi giảng cho bà con toàn là tôi lấy trong Kinh, chứ tôi làm sao tôi đủ sức tôi nghĩ ra mấy cái đó, bây giờ hiểu chưa? Thì chế tác trần cảnh là anh phải có một cái nền tảng tâm thức anh mới chế tác được. Anh muốn nấu sữa đậu nành, anh muốn làm tàu hũ thì anh phải có cái phương tiện để chế tác. Anh muốn làm một ly cà phê là anh phải có phương tiện để chế tác. Hiểu? Đại khái như vậy.

Nhưng mà chuyện đầu tiên, treo lên đầu mình cái chuyện gì quan trọng nhất? Và thứ hai mình chuẩn bị những điều kiện phương tiện để chế tác. Như vậy thì lý do chế tác và điều kiện chế tác hai cái nó có chưa? Tự hỏi lòng mình đi. Còn cái gì cô chế ra gì? Ai biết cô muốn cái gì, nó đi nó học đạo cho đã, hỏi nó muốn gì nó muốn có thần thông nó bay.

Có tôi có nghe nói vậy, có ông sư mới chết ở Biên Hòa nè. Cái đời ông chỉ mong có thiên nhãn thôi mà. Trong khi mình muốn có long nhãn còn không có, mà ông muốn tới thiên nhãn.

Câu hỏi:

Con thừa sư là con muốn hỏi là trong sách thì có viết là khi mà Đức Phật giảng về bộ Patṭhāna thì thân Ngài tỏa ra hào quang 6 màu là bởi vì ngài thỏa mãn được cái Phật trí của ngài. Như vậy con muốn hỏi là những cái sự thỏa mãn Phật trí đó là gì?

Đáp:

Cách đây có bốn hôm thì Chư Tăng, mấy Sư Sài Gòn thì tôi có ngồi chung với chư Tăng ở Sài Gòn có đem nói ra cái chuyện đó, tôi biết, tôi trả lời, tôi là về đây đó tôi bị là căn bản là tôi bị ném đá rồi đó, bởi vì cái đó có ba lý do, đó là:

- Cái nguồn tham khảo trong và ngoài đó, ít nhiều khác nhau rất là nhiều.
- Và cái thái độ mà tham khảo cũng khác nha.
- Và cái thời gian dành cho chuyện tham khảo cũng khác nhau.

Thời gian dành nó cũng khác, mà cái thái độ tham khảo, cái cách tiếp cận nó khác và cái nguồn tư liệu cũng khác, nói ra nói là mình chê, nó có một cái hiểu lầm, tôi cho là hiểu lầm rất là lớn khi mà mình đọc kinh ở trong kinh có câu, có cái chỗ này nè, nhiều người hiểu lầm nè, ai có đủ 32 tướng tốt thì người đó có hai con đường để lựa chọn. Ở ngoài đời thì làm Chuyển Luân Vương, đi xuất gia sẽ thành Phật.

Mình đọc cái câu đó mình thấy rằng người này muốn chọn cái nào cũng được đúng không ta? Phải không? Bây giờ mẹ đưa mình 10 đồng, mẹ nói là bây giờ con có 10 đồng là con có hai lựa chọn. Con ăn phở hay là hủ tiếu? Như vậy thì đưa con nó có thể mua được một trong hai phải không ta? Ở đây cũng vậy. Ai mà có được hai cái tướng này nè thì ở ngoài đời là làm làm Chuyển Luân Vương là cai trị nguyên quả đất, còn đi tu thành Phật nghe đã thiệt.

Nhưng mà không, cái đó là một cái cách đọc như vậy là hiểu lầm cho chết. Phải hiểu như thế này. Xưa nay người có 32 tướng này nè hoặc là Phật hoặc là Chuyển Luân Vương. Nếu mà người đó không có tu mà có 32 tướng mình phải hiểu người đó là Chuyển Luân Vương. Nghe kịp không? đó, hiểu là phải hiểu vậy.

Ở đây cũng vậy. Cái vụ mà nói Ngài thuyết cái bộ Patthāna mà còn cái hào quang đó, rất nhiều vị tôi biết gọi là A Tỳ Đàm cực đoan là sẽ ném đá sau cái vụ mà tôi nói vụ nhận tiền, lên ném nữa. Tôi xin xác định rằng theo cái nhận thức của tôi, tôi chịu trách nhiệm về câu nói này. Đó là một cái cách nói để mình hình dung thôi, chứ còn mà mình không nên coi đó là một sự kiện để mình tin.

Bởi vì sao? Trong trí của Phật không có cái chuyện gì khó hơn cái nào thì làm gì có cái chuyện mà phải suy nghĩ về chuyện A đó là hào quang giống như là xài hết công sức. Hiểu tôi nói không? nói không hiểu hả? Trong trí của Phật không có cái nào là khó hơn cái nào hết. Ở trong cái khả năng của một ông lực sĩ thì cái chuyện mà cầm lên một trái táo, một trái cam hay là một trái ổi giống nhau. Có hiểu không? Mình không thể nào mà nói là ông là lực sĩ nhưng mà khi ồ cầm trái táo cái mặt ông hơi đỏ một chút so với ông cầm cái trái tắc. Bởi vì trái táo nó lớn hơn trái tắc, NO. Trong cái sức của một ông lực sĩ ông cầm một cái trái táo hay là cầm một cái trái nho, cầm một trái ổi hoặc cầm một trái dứa cái mặt cũng giống nhau. Bởi vì đối với ông lực sĩ cái trái dứa, trái nho, nó giống nhau. Các vị hiểu tôi nói gì không? Trái dứa thì nó khoảng chừng 2kg. Trái nho thì nó khoảng chừng 20g. Thì 2kg, 20g thì nó đối với người của mình, mình viết trên giấy tờ mình thấy 2kg, 20g nó chênh lệch dữ. Đó là mình nói trên giấy tờ hoặc là nói trong thực tế mình yếu ốm thì mình thấy 2kg với 20g nó khác nhau. Nhưng mà đối với một ông lực sĩ mà ông cử tạ mà 3, 400kg đó thì cái 2kg với cái 20g ông cầm lên không có đổi sắc. Chứ đừng có đi nói rằng ông lực sĩ thiệt, nhưng khi ông cầm trái dứa cái mặt ông tôi thấy có nổi gân, cái mặt ông nó đỏ, nó hằn cái tia gân máu trong mắt ông. Tôi nghĩ nói hơi quá. Thì theo tôi những gì tôi đọc đó, là cái mà đạo hữu mình hỏi đó, là tại sao mà Thế Tôn mà... thì tôi nghĩ rằng đó là cách nói của người đời sau.

Tôi xác định là tôi chưa từng thấy cái đó trong Chánh Tạng. Bởi vì sao? Vì cái này theo tôi biết trong Chánh Tạng nói rằng trong Phật trí của Thế Tôn thì tất cả các pháp không có gì Ngài không biết. Nghe hiểu cái này không ta? Mà nếu không có gì Ngài không biết có nghĩa là cái nào ngài cũng biết nó như nhau. Có hiểu tôi nói không? Tất cả mọi người ở đây không có người nào mà tôi không có quen. Hiểu không? Hiểu. Mọi người ở đây không có người nào mà tôi không có quen. Thì theo các vị đó, cái chuyện mà lát nữa tôi rời cái bục giảng tôi xuống dưới tôi tiếp xúc với cô áo vàng, cái cô áo xanh á, tôi có cần dùng sức khác nhau không? Tôi có cần huy động trí nhớ ghê gớm không? Bởi vì tất cả ai tôi không có người nào tôi lạ hết. Người nào tôi cũng ở gần 3 tháng hết. Người nào tôi cũng ở chung nhà 3 tháng, 3 tháng hết. Hiểu tôi nói không? Thì một lát nữa khi tôi ra tôi gặp cô A, cô B đó tôi có phải huy động cái trí nhớ ghê gớm không? không cần. Ở đây cũng vậy.

Trong Kinh xác định Thế Tôn không có cái gì là không biết. Mà nếu không có gì là không biết thì không có cái chuyện là Ngài nghĩ về cái này Ngài phải gồng. Còn cái chuyện kia là Ngài nghĩ một cách sơ xài. Hiểu không ta? Cho nên tôi biết những vị mà cực đoan sẽ ném đá. Đây là một cách nói để hình dung rằng cái giáo lý Paṭṭhāna rất là sâu, chỉ vậy thôi. Chứ còn nếu mà nói rằng Thế Tôn mà Ngài xét cái này mà hào quang Ngài ra thì tôi là người tuyệt đối không tin. Bởi vì đã nói rồi, không có gì Thế Tôn không biết mà nếu không có gì Ngài không biết thì không có gì làm khó được Ngài. Giống như người Việt Nam mình, không có gì làm khó được người Việt Nam bởi vì thấy khó thì người Việt không có làm. Cho nên người Việt trong mắt người Việt không có gì là khó. Đó là cái khó của người Việt Nam.

Riêng Đức Phật thì sao? Đối với Đức Phật không có cái gì mà khó suy nghĩ hay là dễ suy nghĩ, bởi vì tất cả giống nhau y chang. Tôi chịu trách nhiệm câu đó này. Tôi chịu trách nhiệm câu đó. Bởi vì Ngài ở trên Ngài nhìn xuống thì Ngài chỉ thấy cái lá này màu vàng, cái lá này màu xanh chứ mình không nói là lúc Ngài phải huy động cái thị lực, tập trung thị lực để Ngài nhìn cái lá màu vàng. Còn lúc Ngài nhìn lá màu xanh thì mắt Ngài nó hơi mờ mờ, không có, lá nào Ngài cũng nhìn giống nhau thôi. Cho nên đó là một cái cách nói của người đời sau mà tôi xác định là của người đời sau và cẩn thận, Kinh điển có nhiều đời nha. Đời một là những gì Thế Tôn giảng và các đệ tử của Ngài cùng thời Ngài giảng.

Nhưng bắt đầu từ đời hai trở đi là phải cẩn thận. Là vì sao? Là vì từ đời hai trở đi nó có này ra những cái chuyện mà rất đáng để mình xét lại. Chẳng hạn như các vị đưa ra cái điện tích, cái chu vi, cái đường kính của mặt trời trót quớt, trót quớt à, biết điện tích không? Rồi đường kính, rồi chu vi của mặt trời, mặt trăng là của mấy sách đời sau là viết trót quớt. Mà tại sao có cái đó? Là vì có một lúc để cạnh tranh với các cái trào lưu truyền giáo thì người ta có cái gì, thì bên mình cũng phải có cái đó. Và ở đó, ở đâu các vị ra, không phải các vị nghĩ ra, các vị kết hợp với sách vở bên ngoài các vị đưa vào. Hiểu không ta?

Chẳng hạn như hôm nay mình đọc sách của thầy Minh Niệm, của ngài Nhất Hạnh mình thấy hoặc của ông Osho, biết Osho? thì mình sẽ thấy trong đó có những cái chi tiết của thời thượng, có hiểu thời thượng không? thí dụ như mình đọc sách thấy trong đó có nhắc tới cái gọi là chiếc Chadilac, mình có thấy nhắc tới trực thăng, mình có thấy nhắc tới casino hiểu không? nhưng mà các vị biết rằng có thể 50 năm nữa thì cái gọi là casino của thế hệ sau nó không giống cái casino của thời này bằng chứng là hôm nay có casino online có không? đó thấy không? Và thời gian sau này mấy cái khái niệm về Chadilac hoặc là Limusine nó khác mình bây giờ nhiều lắm.

Chẳng hạn như mà mình dốt gì dốt chứ mình có học biết chút ít về vật lý mình thấy để khởi động một cái chiếc máy bay thời đệ nhất thế chiến là phải có mấy người chạy vòng quanh để cho kích động cái cánh. Rồi qua tới đệ nhị thế chiến là Mỹ họ đã làm ra cái bom nguyên tử và Đức là có hỏa tiễn V1, V2.

Đến đời bây giờ các vị thấy cái chiếc F35 và B2 của Mỹ nó không còn có một cái cánh nào hết mà nó như con cá đuối mà lượn trên bầu trời vậy đó. Mình đi Airbus hoặc là Boeing của Mỹ hoặc Airbus của Âu Châu mình ngồi mình còn thấy cái động cơ nó quay, bởi mới có chuyện chim mà nó chung vô đó đúng không? Nhưng mà B2 là không, về làm ơn đánh cho tôi để máy bay tàng hình B2, chim không có chỗ chung, cái khái niệm vật lý mỗi thời mỗi khác và trong cái thời nào thì người ta nói năng viết lách nó dựa theo cái trình độ của cái thời đó, các vị có biết ngay cả thời trang, bên Pháp tại Paris những cái chỗ mà tiệm may mà nổi tiếng nó đo mình đó, nó đo từ sáng tới chiều mà nó chưa có đã, nó phải may một bộ đồ bằng giấy cho mình mặt trước, nhưng mà giấy đang hoang chứ phải giấy mà giấy này. Cái giấy mà giống như vải vậy đó.

Nó cho mình về mặt trước, về thấy cái cổ mình OK nè, cái hông tất cả các cơ phận OK, mặc OK hoặc mình thấy cái chỗ nào cần thêm bớt gì đó mình ghi xuống, hoặc mình viết cho nó, hiểu không? Mà có những cái kiểu may này là theo tôi biết là nó không phổ biến trên toàn cầu đúng không? Tại vì may vẫn là may mà, công ghê lắm. Thì dĩ nhiên nó charge tiền rất là cao. Đúng.

Nhưng mà mình thấy là chỉ riêng cái chuyện thời trang thôi, ở mỗi nơi ở mỗi khác rồi. Rồi ngay cả cái như thời trang Thu Đông của Vichy, của Chanel năm 2025 bằng một cái kiểu chọn lựa cái tông màu, gam màu nào mà năm sau nó không còn nữa. Hiểu không? cái mỗi năm nó có một cái gu một cái xu hướng thời trang khác nhau. Thì ở đây kinh sách cũng y chang như vậy.

Chỉ có đời một thôi, chứ còn các đời sau là luôn luôn mang tính thời trang. Tôi phải nói như vậy chứ thời trang, tôi nói hơi nặng nhưng mà phải nói là thời trang. Phải chấp nhận cái đó. Chẳng hạn như là Phật tịch 600 năm, dao động từ 4 cho đến 600 năm. Phật tịch từ 4 đến 600 năm thì người Ấn Độ mới biết đến cái tượng Phật chứ trước đó họ không có dám, kể từ khi người Hy Lạp mà là vua Alexander từ Macedon ông qua đó, ông đem ra nguyên một cái đám mà nghệ nhân qua đó, cái đám đó nó qua bên Ấn Độ nó thấy bên đây thờ Phật mà tại sao không có tượng Phật, thí dụ như Bồ Tát Đản Sanh thì họ chỉ vẽ bà Ma Da với bảy cái bông sen thôi. Bồ Tát thành đạo thì nó chỉ vẽ có cái bồ đoàn, cái cây Bồ đề thôi. Còn chuyện pháp luân thì 5 ông sư với bảy nai thôi. Còn niết bàn thì mấy ông sư ngồi quanh khóc bù lu, bù loa chung quanh cái bệ nằm thôi chứ không có Phật. Vì sao? Vì họ sợ rằng làm không giống có tội. Sau đó khi mà người Hy Lạp họ qua đó, thì họ nói rằng thần Apollo, thần Zeus, chúng tôi còn làm được thì Phật cũng cỡ thần thôi. Thế là chúng ta có các cái kiểu tượng mà Gupta, Gandhara. Và từ đó là bắt đầu trên thế giới, Phật giáo thế giới mới bắt đầu biết đến tượng.

Còn nữa trước thế kỷ thứ VI không có tượng là bởi vì người ta không dám làm, mà thứ hai nữa là vì lúc đó có ngoại đạo nó phát triển quá mạnh, mình kêu ngoại đạo hơi nặng nhưng mà đại khái các cái nhánh ngoại giáo nó phát triển quá mạnh và họ có ngẫu tượng để họ thờ, họ có thần chú để họ đọc, còn mình vô là cứ đề ra là cứ Tứ Niệm Xứ, cái số người đi đạo ít dần, thế là mình phải có tượng và mình phải có cái để cho quần chúng nhân dân mình nè gửi gắm niềm tin.

Thí dụ Từ bi được biểu tượng bằng Bồ Tát Quán Âm. Hiểu không ta? Trí tuệ là bằng Bồ Tát Văn Thù. Đại nguyện là bằng Bồ Tát Địa Tạng hay là Thế Chí. Rồi hy sinh cùng cực là Bồ Tát Địa Tạng, U minh giáo chủ. Hiểu không? Nó giống như mình bây giờ bò câu tượng trưng cho hòa bình, trái tim tượng trưng cho tình cảm, hoa hồng tượng trưng cho tình yêu. Thí dụ như vậy, hiểu không? Rồi mình đề bò câu đem về mình lạy thì nó hơi bị sai. Nó chỉ là logo, nó chỉ là symbol, nó là biểu tượng thôi. Thì đây là một chuyện rất là tế nhị, rất là nhạy cảm. Thì nói sâu quá có thể có người họ ném đá là ném bằng xe đó. Nhưng mà đại khái thế này do cái nhu cầu ở thời đại mà trong văn hóa, nghệ thuật, tôn giáo, chính trị, triết học nó bèn nảy sinh những đáp ứng. Từ nhu cầu nảy sinh đáp ứng. Hiểu không? Có nhu cầu mới có đáp ứng. Có cầu, tự nhiên nó có cung. Hiểu. Cho nên cẩn thận. Tôi cảm ơn cái câu hỏi ông. Từ câu hỏi tôi cố ý tôi đi xa. Tôi cố ý tôi đi xa. Cẩn thận cái đó. Thì từ đó nó mới có những cái khái niệm những cái...hồi đầu những hình tượng tôn giáo toàn là mang tính biểu tượng. Mà bây giờ bà con bình dân đông quá cuối cùng họ đề mấy cái ra họ tin có thiệt chứ. Tôi chỉ nghĩ ý một chuyện thôi. Bồ Tát Quán Âm ấy, thật ra nó là chính là cái hạnh tu của tất cả, cái hạnh Quán Âm ấy và hạnh tu của tất cả những người nào muốn thành Phật. Là vì sao? Là vì không bao giờ có chuyện mà Phật nào mà từ bi ít hoặc nhiều hơn Phật nào đúng không ta? Rồi như vậy thì cái hạnh lắng nghe và giúp đỡ. Thiên Thủ, Thiên Nhãn.

Thiên nhãn là khả năng quan sát khắp nơi. Thiên thủ là có là vô số phương tiện để có thể mà lắng nghe khắp nơi bằng mắt, lắng nghe và quan sát khắp nơi và ra tay bằng... trong mọi tình huống, bằng mọi phương tiện thiên thủ và thiên nhãn. Đó là biểu tượng thôi. Và cái tinh thần thiên thủ, thiên nhãn này nè, tất cả Bồ tát muốn thành Phật đều phải tu hết. Có phải không ta? Có nghĩa là đã muốn thành Phật thì ai mình cũng thương. Và mình vận động, mình mình huy động, mình vận dụng toàn bộ những phương tiện mình có.

Thí dụ như giờ tôi có tiền thì tôi bung tiền ra tôi độ người. Tôi có nhan sắc thì tôi dùng nhan sắc. Bà này có quyền lực, có chức vụ thì dùng cái đó. Đó cái đó gọi là thiên thủ. Mình thương chúng sanh là mình phải dùng tới 1000 cánh tay để mình độ. Còn thiên nhãn, các con ở đâu ta cũng ngó, ta tìm, học kẹt ngõ ngách ta tìm để ta độ. Thì cái tinh thần này tinh thần phổ biến cho tất cả Bồ Tát. Tất cả Bồ Tát muốn thành Phật đều phải là tu hạnh Quán Âm và rồi đều phải tu hạnh trí tuệ của Văn Thù. Hiểu không? Điều phải có tinh thần của Bát Nhã Ba La Mật. Nghĩa là mẹ của chư Phật. Đó là cách nói nhiều người hiểu lầm. Cái chữ mẹ đây nghĩa là tất cả chư Phật đều phải lấy trí tuệ làm nền. Chẳng hạn như kỳ rồi 2 năm trước ở Mỹ tôi giảng về cái Kinh Vãng sanh quyết định chân ngôn. Các vị có biết rằng cái Vãng sanh quyết định chân ngôn:

Nam mô A di đà bà dạ

Đa tha dà đa dạ

Đa điệt dạ tha

A di rị đô bà tỳ
A di rị đa tất đăm bà tỳ
A di rị đa tỳ ca lan đế
A di rị đa tỳ ca lan đa
Dà di nị dà dà na
Chỉ đa ca lệ ta bà ha.
Đó là Tứ Diệu Đế.

Cái giáo lý Tứ Diệu Đế gom gọn trong cái Vãng sanh quyết định chân ngôn rất là hay, mà tôi giảng nó xong đó, tôi tháo gỡ cho một số phật tử Bắc Truyền thì Nam Tông nó chửi tôi như con chó, nó nói tôi dám ăn nước mắm mà nói chuyện tàu hũ, cái Nam truyền của Việt Nam độc hơn vịt xiêm, khi mà nhiệt tâm cộng đốt nát bằng phá hoại.

Chánh pháp không cần bảo vệ, Chánh pháp cần được nhận thức cái đó đúng hay sai? Chánh pháp không cần được bảo vệ.

Phật giáo không cần được bảo vệ bằng những cái hàng rào dây điện. NO, giáo pháp cần được thấu suốt. Người con Phật phải là người đến bằng cái này (cái đầu) nè. Ngày nào còn có người hiểu Phật, Phật giáo không mất. Còn cái thứ mà bung xung như kỳ ròi họ tấn công chúng tôi ráo riết bằng cái vụ mà nhận tiền đó. Anh nhân danh giới luật mà anh đi chửi một người khác bằng một ngôn từ rất là chợ búa. Các vị có đọc cái đó không? Kinh hoàng. Và cái đó rất là Hồi giáo, rất là cuồng tín, rất là phát xít, rất là đáng ngại, là bởi vì nhân danh chánh pháp mà dùng cái ngôn từ như vậy để mà tấn công người khác. Mà trong khi Phật pháp là ngồi lại lắng nghe và chia sẻ rất là đáng tiếc.

Bởi cho nên lý do tại sao tôi từ chối mấy lớp là như vậy, thì tất cả những cái biểu tượng nó cần phải được hiểu như là biểu tượng, phương tiện không phải là cứu cánh.

Nên nhớ Tây có một câu rất là hay. Đồng tiền là một người nô lệ tốt nhưng là một ông chủ xấu. Có hiểu câu đó không? Khi mà tiền mình nâng nó lên thành cái ông chủ là cái đũa mà thờ tiền đũa đó xài không được. Nhưng mà mấy đũa biết xài tiền đúng chỗ thì lúc bấy giờ là cái đồng tiền là rất là OK, thì do mình thôi.

Cho nên tôi nhắc lại lần nữa, tại sao mà mình phải theo Phật, thì mình coi trên đời này Chúa, Phật, A La ai giúp được mình giải quyết vấn đề. Và thứ hai, nếu giả định chọn Phật thì mình coi Phật giúp được gì cho vấn đề của mình và mình phải làm gì để mà mình tiếp nhận cái lời dạy của Phật.

Đó là phải học giáo lý và sống đạo. Học đạo và sống đạo. Sống tức là hành ấy, học đạo và sống đạo. Bắt buộc như vậy thôi. Và đạo Phật khi mình hiểu được giá trị đạo Phật thì tự nhiên mình cũng mong đạo Phật còn, chỉ mong còn, chứ mình không có làm cái động tác bảo vệ nha. Khi mình đã có ý bảo vệ là sai rồi.

Chỉ mong Phật giáo còn mà mong bằng cách nào? Mong những cái việc cụ thể là tìm hiểu và chia sẻ, lan tỏa chứ còn đưng tới chuyện bảo vệ là tôi thấy đã sai rồi. Bảo vệ là sai rồi. Bởi vì bảo vệ có nghĩa là sợ mất. Anh là thứ thiệt, anh không sợ mất. Anh chỉ cần để cho người ta hiểu anh thôi. Đạo Phật không có cần bảo vệ mà đạo Phật cần được nhận thức.

Còn khi mà anh xài tới chứng bảo vệ là anh dùng bao nhiêu xe tăng, thiết giáp máu và lệ rồi kềm gai là anh đã sai rồi. Phật tử Việt Nam thì rất tiếc là...tùy hỉ thôi. Ok.